

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za in-
ozemstvo Din 40.—; neobvezno.
Oglaš po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafova ulica št. 5/L
Telefon št. 3072 in 3044; ponoči tudi
št. 3034.
Kopiral se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3094.
Upravni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 3090.
Podružnici: Maribor, Albinova
št. 13 — Celje, Albinova
št. 11. — Ptuj, Albinova
št. 11. — Praga, Albinova
št. 11. — Wien, Mr. 105.41.10.11

Ljubljana, 17. oktobra.
Italijanski poslanik v Beogradu, go-
spod Bodrero, je protestiral v našem
vnanjem ministrstvu zoper pisavo na-
šega časopisa, ki se je izražalo v ko-
mentarjih o priliki zadnjih atentatov,
osobito pa po praškem umoru, zelo
ostro proti Italiji.

Lep protest to, ki ga izreka Italija.
Gospod Marinković je odgovoril gos-
podu Bodrero kakor se spodobi. Ta signo-
re očividno zamenjava svojo državo z
našo, ker misli, da zadostuje, kakor v
Rimu, migljati fašistične komande in
vesoljna Italija mora hvaliti, kar hvali
vlada in grajati, kar grajajo visoki fa-
šistični gospodje v Rimu. Mi barbari
z Balkana smo drugače ustvarjeni, mi
poznamo svobodo, osobito svobodo
misli in besede, zato nam ni mar, kaj
bi želelo naše vnanje ministrstvo pisa-
nega o Italiji. Ako se želi vladati in pi-
sanje časopisa kljub temu ujemajo, nas
to seveda veseli, ali če bi se ne uje-
male, bi to na nas ne moglo vplivati.
Zato pa je naše časopisje glede vnanje
politike zares izraz javnega mnenja in
kot odgovor na svoj protest nam bla-
govoli gospod Bodrero sporočiti v Rim,
da je naziranje o atentatih, kakor ga
bere v naših časopisih, zares mišljenje
prebivalstva in da ne bo spremenilo
pisanje listov, dokler so zanj isti stvar-
ni razlogi, kakor so dosedaj. Iz italijan-
skega časopisa zrcali barbarska tirani-
ja fašistične vlade, ne pa mišljenje ita-
lijskega naroda, iz našega pa govori
vsa resnična Jugoslavija, kakor misli in
sodi Italijanski narod bi protestiral, če
bi mogel, zoper pisavo lastnega časopisa.

Ako je gospod Bodrero izrekel pro-
test svoje vlade zoper pisavo naših li-
stov, zakaj pa ni rimska vlada poslala
enakega protesta proti ogromni množini
evropskih časopisov zaradi slične pi-
save o Italiji o priliki zadnjih atentatov.
Gospoda v Rimu je mogla čitati iste
očitke na naslov Italije v čeških listih,
morda v manjšem obsegu, ali po vsebini
nič manj dočelo. In v listih Nemčije se
čita prav tako presoja italijanske vloge
v sedanjih balkanskih aferah in tudi ne-
kateri dunajski listi niso mileje pisali o
Italiji kot mi. Švica je gotovo največ-
trajnejša med evropskimi državami kar
se tiče balkanskih zadev, a vendar je
priobčila te dni «Neue Zürcher Zeit-
ung» uvodnik o obnovljeni komitaški
akciji, v katerem naglašajo, da bi se bal-
kanski narodi kakor v preteklosti, tako
tudi sedaj brž sporazumeli, ako ne bi
velesile podžigale in vzdrževale me-
sebojnih nasprotij. Nekdaj sta opravljali
delo intrigantstva na Balkanu v prvi
vrsti Avstro-Ogrska in Rusija, danes
Italija ne da Balkanu, da sam poravnava
svoje spore in si uredi svoj balkanski
Locarno.

Ali naj gospodu Bodrero naštejemo
še druge liste, ne le po Franciji, marveč
tudi drugod; rimska vlada naj naroči
svojim poslanikom, da povsod prote-
stirajo, kjer so o fašistični vlogi na Bal-
kanu pisali tako kot mi, in italijanski
diplomati bodo imeli o protestiranju to-
liko posla, da bodo pri tem pozabili na
druge svoje posle.

Ne, ljubi sosedje, — vsa Evropa
pozna današnjo Italijo in njeno neslav-
no delo, presoja pravilno balkansko si-
tuacijo in se zaveda, da bi utihnili re-
voluciji in nehale pokati bombe, ako ne
bi imela nad njimi vesolja intrigantska
rimska zahrbtnost. Poznamo dobro or-
ganizacijo makedonstvujuših in tudi
Evropa je pozna do dobra; vemo, da se
ne bo sprijaznila z nami. Toda njeno
zločinsko delo bi prenehalo, ako ne bi
ta družba našla zaščite in podpore pri
našem ljubem zapadnem sosedu, ki ji
dela iluzije za bodočnost in ji obeta
ono, česar ji nista mogli dati Avstro-
Ogrska in Nemčija niti l. 1913.—1914.,
niti 1915.—1918. Med nami in Albanci
so se zasnovali prijateljski odnosi, ki
bi ostali dobri do danes in še naprej,
da ni prišla Italija z zlohotnimi interve-
ncijami in si s svojim denarjem osnovala
v deželi izhodišča za zoper nas naper-
jena podjetja. Interna balkanska vpra-
šanja bi se naglo in uspešno rešila, da
ni Italija ponudila vsem reakcionarnim
elementom svoje zaščite in podpore.
Kadar nas bo zadržanje Italije pre-
pričalo, da je njeno intrigantstvo na
Balkanu nehalo, bomo pisali o njej dru-
gače, brez Bodrerovih protestov.
Dokler pa ostane fašistični Rim napram
nam tak, kakor je sedaj, bo gospod
Bodrero čital v naših listih naše točno
in verno naziranje o vlogi Italije na
Balkanu.

Rakovski v Berlinu

Berlin, 17. oktobra. s. Danes je dospel
semkaj bivši sovjetski poslanik v Parizu
Rakovski.

Umor angleškega novinarja na Kitajskem

Peking, 17. oktobra. (be.) Angleški novi-
nar Riley je bil umorjen.

Pariška razstava avtomobilov

Pariz, 17. oktobra. (pa.) Včeraj se je za-
ključila razstava avtomobilov, katero je
posejeto 1.000.000 ljudi. Dohodki razstave
mašajo 6.000.000 frankov.

Fašisti zadeti v živo

Fašistični emisarji v inozemstvu, ki delujejo po navodilih iz Ri-
ma, so nezadovoljni z razkritjem rimskih načrtov. — Zveza
med fašisti in makedonstvujušimi. — Stroga kontrola v Švici.
Mussolini se dogovarja s Protogerovom. — Značilna brzjavka
poslaniku Cena begu

Zeneva, 17. oktobra. p. V tukajšnjih
fašističnih organizacijah, ki imajo na-
logo, da dajo navodila bolgarskim
revolucionarjem v Ženevi, in to po di-
rektivah iz Rima, je opažati veliko ne-
zadovoljstvo zaradi neuspele akcije
bolgarskih emisarjev v inozemstvu in
bolgarskih komitov v Južni Srbiji. Me-
sto rimskega projekta in načrtov sofi-
skega odbora makedonstvujuših, da
bi se prikazali nemiri v Južni Srbiji kot
znak nezadovoljstva tamošnjega prebi-
valstva in s tem omogočila akcija za
mednarodno anketo, ki naj bi preiskala
tkzv. makedonsko vprašanje, je dobil
ves zunanji svet vtis, da potekajo vsi
ti atentati in napadi od zunaj, dočim so
večje teroristične akcije v Južni Srbiji
sploh onemogočene. Poleg tega pa v ev-
ropsko javno mnenje v komentarjih o
teh dogodkih javno obdoljuje makedon-
ski odbor in nepokrito aludira na Itali-
jo kot vodiljico te akcije, izrekajoč
istočasno p. nanje jugoslovenski vladi
za njeno s. a. z. zmerno stališče na-
pram Bolgariji, naglašajoč, da se po-
šiljaio atentatorji in teroristi baš iz Bol-
garije v Jugoslavijo in Grčijo.

Razkritje najnovejših načrtov glede
atentatov v raznih evropskih centrih in
celo v Društvo narodov je nezadovolj-
stvo fašistov še povečalo, ker je s tem
v veliki meri nazadovala akcija Italije
za pokremitev razprave o »narodnih
manjšinah« v Južni Srbiji, obenem pa
mnogo trpel italijanski prestiž, ki že
itak doslej ni bil na močnih nogah. Med
fašisti in makedonstvujušimi je prišlo
zaradi teh neuspehov od ostrih sporov,
vendar pa naglašajo makedonstvujušči,
da sedaj na pol pota ne morejo in ne
smejo več obstati, marveč morajo iti
do konca. Uspeli atentat na Cena bega

in Pragi jih je v tem prepričanju le še
potrdil.

Razkritja o nameranih atentatih v
Ženevi je izzvalo v krogih Društva na-
rodov veliko pozornost in je zlasti glav-
no tajništvo začelo zbirati vse tozadev-
ne podatke, da informira o tem vse
svoje člane in podvzame primerno ak-
cijo, da se napravi temu zločinskemu
podjetju energičen konec. Švicarske
oblasti so začele vršiti kontrolo med
tujci, ki prihajajo iz Makedonije ali
Bolgarije, pa tudi Italijanom posvečajo
večjo pozornost.

Zenevska policija je stopila v stike z
glavnim tajništvom Društva narodov
zaradi varnostnih ukrepov v posloju
Društva narodov in povečanja osebne
varnosti posameznih funkcionarjev.

Pariz, 17. oktobra. p. »Corriere degli
Italiani« poroča, da so v zadnjem času
ponovno prispeli v Rim delegati mako-
donskega odbora. Vselej so se poslu-
ževali izključno le letal. Med drugimi
se je mudil v Rimu tudi general Pro-
togerov, s katerim je imel Mussolini
daljše razgovore.

Beograd, 17. oktobra. p. Najmlajši
brat umorjenega albanskega poslanika
Cena bega, učenec l. razreda beograjs-
ke gimnazije, Saiti beg, je bil med pr-
vim obveščen o prihodu atentatorja iz
Rima. Čim je sprejel to obvestilo, je
poslal svojemu bratu v Prago dne 8.
oktobra ob 8.22 nastopno brzjavko, ki
je dospela v Prago ob 23.10 in je bila
takoj dostavljena naslednjemu:

Neki fant, star 18 let, rodom iz El-
basana, je prispel v Beograd, da Te
ubije. Oče Sulejman mi pravi, da je pri-
šel k Tebi, da izvrši posel. Za boga Te
prosim, čuvaj se! Pisma z dokumenti
Ti pošljem jutri. — Saiti.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj je vaš
dopisnik telefonično govoril z zaječarskim
velikim županom, ki je takoj po atentatu
odšel na lice mesta. Veliki župan je iz-
javil, da so se štiri osebe približale smodni-
šnici. Stražarju so se takoj zdele sumljive.
Na poziv straže napadalcii niso obstali,
marveč so streljali na stražarja, ki je nato
odgovoril z ognjem. Stražar je bil ranjen.
Napadalec doslej ni bilo mogoče izslediti
in zdi se, da se jim je posrečilo pobegniti
na bolgarsko ozemlje.

Radikali zahtevajo od demokratov odločitve

Burna seja radikalnega kluba. — Oster govor dr. Markovića
proti demokratom. — Današnja situacija je nevzdržna. — Na
prošnjo g. Vukičevića je bila politična debata odložena

Beograd, 17. oktobra. p. Danes dopol-
dne se je vršila seja radikalnega po-
slanskega kluba. (Službeni komunike o
seji prinašamo na drugem mestu. Op.
ur.) Kakor doznava vaš dopisnik, je bi-
la seja zelo burna ter pomenja brez-
dvomno pričetek obračunavanja ne sa-
mo med radikali, temveč tudi med radi-
kali in demokratimi. Razmere med koali-
ranima strankama se ne le niso zbolje-
šale, temveč se vedno bolj zaostrujejo.
Dosedaj se je v javnosti obračala več-
ja pozornost na nezadovoljstvo demo-
kratov z današnjo vladno koalicijo, da-
nes pa se je pokazalo, da obstoji tudi
pri radikalih veliko nezadovoljstvo pro-
ti demokratom. To dokazuje očitno
inspirirani ogorčeni govor dr. Laze
Markovića, ki je ostro napadel demo-
krate, češ da so nelojalni zavezniki, ki
so vstopili v volilno vladno edinolet-
je, da bi se kot vladna stranka pri vo-
litvah ojačali. Samo oni so imeli od vo-
litve doboček, zdaj pa napadajo radi-
kale zaradi volilne politike, za katero
nosijo enako odgovornost kakor radi-
kali. Nelojalni so bili tudi v verifikaci-
skem odboru, kjer so večkrat glasovali z
opozicijo. Bil je topot prvi slučaj, da so
predlogi vladne večine ostali v manj-
šini in da je edini mandat, ki je raz-
veljavljen radikalni mandat, a dva man-
data, ki sta pod anketo istotako radi-
kalna.

Dr. Marković je zaključil svoja izva-
janja z zahtevom, da se odnosi z de-
mokratami razčistijo. Ne gre, da je kaka
stranka obenem v opoziciji in v vladi.
Demokrati nam morajo dati jamstva,
da hočejo popolnoma podpirati današ-
njo vladno. V nasprotnem slučaju treba
današnjo kombinacijo razbiti, da se bo
mogla poiskati nova kombinacija.

Predsednik vlade g. Vukičević je
dr. Markoviću odgovoril, da v resnici
ta vprašanja še niso rešena, vendar pa
upa, da bodo v najkrajšem času. On
misli, da se bodo aktualna politična
vprašanja razčistila v toku tega tedna
ter prosil klub, naj ne insistira na tem,
da se že danes vrši debata o političnem
položaju. Objubil je, da bo v najkraj-
šem času klubu lojalno poročal o poli-
tični situaciji.

Potek seje radikalnega kluba

Službeni komunike gg. Vukičevića in dr. Markovića. — Na-
stop in demonstrativni odhod g. Nastasa Petrovića. — Njegova
izključitev iz stranke. — Kako utemeljuje svoj nastop

Beograd, 17. oktobra. p. Po seji radikal-
nega kluba je prečital dr. Laza Marković
v navzočnosti ministrskega predsednika g.
Vukičevića novinarjem sledeči komunike:

»Sejo kluba je otvoril podpredsednik Ste-
van Janković, z izjavo, da je na dnevnem
redu razgovor o verifikacijski debati v par-
lamentu. G. Vukičević je nato podal izjavo,
v kateri naglašajo, da obžaluje, da zaenkrat
še ne more dati celotnega poročila o notra-
njepolitičnem položaju in prosil klub, da še
par dni počaka, sedaj pa da je napotreb-
nejše, da se klub dogovori o kompaktnem
nastopu v verifikacijski debati v Narodni
skupščini.

Poslanec Milan Kostić je nato reasumiral
vse napade na radikalno stranko, češ da je
vršila teror in da je policija volila radikal-
ske poslance, zahtevajoč da klub to odločno
demontrira. Nato je govoril g. Nastas Petro-
vić, ki je zelo zametil, da se že ni prej vr-
šila debata o volitvah in da niso dobili ra-
dikalski člani verifikacijskega odbora t. ka-
kih instrukcij. Ugotavljal je, da bo o tem
govoril tudi v Narodni skupščini, zlasti g-
de moravskega okrožja. Nato je g. Nastas
Petrović odšel iz dvorane.

Po ugotovitvi predsedujočega Steva Jan-
kovića, da so bili radikalni člani verifi-
kacijskega odbora v stalnih stikih z vlado
je poslanec Sveto Kobasica obširno orisal
potek verifikacijske debate. Minister Velja
Popović je obžaluje odhod Nastasa Petro-
vića konstatiral, da v moravskem okrožju
ni bilo nikakega pritiska s strani obasti,
pač pa da je nasprotno Nastas Petrović ku-
poval glasove. Nato so govorili še gg. Čeda
Radović, Mihailo Ranković, Toma Popović,
Joco Selić i Tešman Nikolić, ki so naglašali
potrebo sloge v klubu in zamerjali Nastasu
Petroviću njegovo postopanje. Izrazili so
mnenje, da se je Petrović s svojo izjavo in
s svojim prejšnjim postopanjem ponovno
oddvojil od radikalnega kluba.

Nato je govoril anketirani poslanec bi-
haškega okrožja Boško Željковиć, ki je po-
kazal lepak zemljoradniške stranke, ki ob-
javlja parole naperjene proti celokupnemu
današnjemu pravnemu in socialnemu redu
Dr. Laza Marković je v svojem govoru na-
glasil potrebo, da obe koalirani skupini enot-
no nastopita v verifikacijski debati v Na-
rodni skupščini, ker sta tudi skupno vodili

Nato je govoril anketirani poslanec bi-
haškega okrožja Boško Željковиć, ki je po-
kazal lepak zemljoradniške stranke, ki ob-
javlja parole naperjene proti celokupnemu
današnjemu pravnemu in socialnemu redu
Dr. Laza Marković je v svojem govoru na-
glasil potrebo, da obe koalirani skupini enot-
no nastopita v verifikacijski debati v Na-
rodni skupščini, ker sta tudi skupno vodili

Nato je govoril anketirani poslanec bi-
haškega okrožja Boško Željковиć, ki je po-
kazal lepak zemljoradniške stranke, ki ob-
javlja parole naperjene proti celokupnemu
današnjemu pravnemu in socialnemu redu
Dr. Laza Marković je v svojem govoru na-
glasil potrebo, da obe koalirani skupini enot-
no nastopita v verifikacijski debati v Na-
rodni skupščini, ker sta tudi skupno vodili

Pospešena verifikacijska debata v Narodni skupščini

Dogovor šefov parlamentarnih skupin. — Debata bo trajala le
dva dni in bo v sredo zvečer končana. — Demokratiški klub
odobril postopanje svojih delegatov. — Posvetovanja opozici-
jonalnih klubov

Beograd, 17. oktobra. p. Danes se je vršila
v pisarni skupščinskega predsednika seja
šefov parlamentarnih skupin. Dr. Perić je
obvestil šefe, da se mora v smislu ustave
sestati Narodna skupščina dne 20. oktobra,
da se definitivno konstituirajo, da torej osta-
neta za verifikacijsko debato dva dneva
torek in sredo. Zaradi tega je predlagal,
naj se jutri razpravlja o mandatih, ki jih je
verifikacijski odbor odobril. Debata naj se
prične dopoldne ob 9. in naj se nepretrgoma
nadaljuje do polnoči. V sredo naj se raz-
pravlja o spornih mandatih, t. j. o mandatu
sina ministrskega predsednika in o manda-
tu v sarajevskem in bihačkem okrožju.
Debata o teh treh slučajih bi se morala kon-
čati do srede ob 8. zvečer. Do takrat bi se
morali tudi poslanci, ki so bili izvoljeni na
več mestih, izjaviti, kateri mandat bodo ob-
držali, da se bodo mogli nato pozvati nji-
hovi namestniki. Poleg tega bodo morali
poslanci v sredo zvečer položiti tudi pris-
go, kakor bo sedanje zasedanje zaključeno
s kraljevim ukazom, v četrtek pa otvorjena

redno zasedanje.

Po kratki debati so šefi parlamentarnih
skupin sprejeli te predloge.

Beograd, 17. oktobra. p. Nocoj se je vršila
važna seja demokratskega poslanskega kl-
ba. Zastopniki demokratske stranke v verifi-
kacijskem odboru so poročali o delu odbo-
ra ter pri tej priliki omenjali svoje sodele-
vanje z opozicijo. Zanimivo je, da je demo-
kratski klub pa je soglasno sprejel to poro-
čilo na znanje, ter odobril postopanje svojih
poslancev v verifikacijski odboru. Tako
bodo demokrati na seji Narodne skupščine
glasovali na enak način, kakor so njihovi
zastopniki v verifikacijskem odboru.

Beograd, 17. oktobra. p. Danes popoldne
se je vršila seja poslanskega kluba samo-
stojne demokratske stranke, na kateri se je
razpravljalo o postopanju pri verifikacijski
debati v skupščini. Glavni govornik SDS bo
Juraj Demetrović, po potrebi pa bo povzel
besedo tudi Svetozar Pribičević. Istočasno
sta se vršili seji poslancev HSS in zemljo-
radniške stranke.

Bitka za Zbornico TOI se je pričela

Brezuspešno zadnje posredovanje industrijev. — Pogajanja med vodstvi SLS in SDS. — Zakaj odklanjajo organizirani gospodarski krogi g. Jelačina. — Nečuvno postopanje volilne komisije. — Poziv organiziranim obrtnikom in trgovcem

Pogajanja med SDS in SLS

Kakor znano, se je pri »Zvezi industrijev« dosegel sporazum za postavitev enotne kandidatne liste za volitve v Zbornico TOI, ni pa se doseglo enotnih list niti za trgovski, niti za obrtniški odsek, ker zastopniki organiziranega trgovstva in organiziranega obrtništva niso mogli pristati na pretrpane, naravnost ponižujoče zahteve g. Jelačina in drugih eksponentov SLS.

Da bi se v zadnjem trenutku vendarle še preprečil boj tudi v trgovski in obrtni sekciji, je izšla iz »Zveze industrijev« iniciativa za sestanek političnih zastopnikov SLS in SDS, ki naj bi bil nova pot in zadnji poskus za doseglo sporazuma.

V smislu povabila in prošnje »Zveze industrijev« je SLS preko tajništva SDS iskala direktnih stikov s SDS, narkar se je v soboto, 15. t. m., dopoldne vršil v predsedstveni sobi Kazine prvi sestanek delegatov obeh strank. Za SDS sta bila navzoča gg. Ribnikar in dr. Rape, za SLS pa gg. profesor Jarc in duhovnik Gabrovšek.

Delegata SDS sta v početku razgovorov povdarjala, da sta prišla za to, da bi se našel izhod za stvarno in gospodarsko delo v Zbornici ter se obvarovala ta gospodarska korporacija strankarskih bojov. Dolžnost strank bi bila, da s svojim vplivom pri gospodarskih krogih dosežejo depolitizacijo Zbornice. SDS se kot taka ne udeležuje volitev v Zbornico, ker smatra, da naj o svoji stanovski in strokovni korporaciji avtonomno odločajo strokovne zveze obrtnikov in trgovcev. Ker pa so volitve postale po krivdi SLS politikum, je razumljivo, da SDS volilno akcijo teh strokovnih organizacij podpira s svojim časopisjem in s svojim organizacijskim aparatom. V nadaljevanju svojih izjav stala delegata SDS predlagala, da naj se predsedstvo Zbornice v naprej določi tako, da bo obstajalo ali iz povsem nepolitičnih oseb, ali pa tako, da se za predsednika določi politično neekspozirana oseba, ki uživa v gospodarskih krogih splošno spoštovanje, za podpredsedniška mesta pa naj se, če se že ne more izvesti popolna depolitizacija, najde ključ za razdelitev na obe grupi, ki nastopata pri volitvah. Če pride do sporazuma glede predsedstva, ne bo težko najti ključa za razdelitev mandatov v trgovski in obrtni kategoriji. Na vprašanje, če bi SLS pristala, da bi bil predsednik g. Kollman, sta delegata SLS vprašala, če bi se od nasprotni strani akceptiralo g. Bonacha. Glede podpredsedniškega mesta v industriji je SLS vprašala, če bi se odobrilo g. inž. Remca, glede obrti pa sta obe stranki zahtevali podpredsedniško mesto za svojo skupino.

Kar se tiče gg. Jelačina in Ogrina sta izjavila zastopnika SDS, da oba gospoda absolutno odklanjajo tako organizirano trgovino, kakor organizirano obrt in to zato, ker je treba, da se komisarstvo delo teh dveh gospodov prej pregleda in preišče, preden se jima da zanj absolutni. Oba gospoda sta eksponirana politika, zlasti pa g. Jelačina, ki pod pretvezo nadstrankarja uganja največjo politiko, če tudi le za svojo osebo. Če bi se že moralo sprejeti g. Jelačina za predsednika, je pametneje, da se pristane na kakšnega drugega pristasa SLS, o katerem vsakdo ve, kdo je in kaj je. G. Jelačina tudi ne pozna parlamentarnih manir, ker je opetovano pokazal, da dela po svoji glavi ne ozira se na voljo večine, korporacij. Tudi je zagrešil kot komisar in absolutistični predsednik Zbornice zlasti glede volilnega reda in volitev toliko grehov proti organizirani trgovini in obrti, da ni čudno, če ga nihče več ne mara. Zastopnika SLS sta izjavila, da nima njihova stranka napram g. Jelačini zaradi predsedništva nobene obveze.

Glede razdelitve mandatov sta zastopnika SDS izjavila, da bi bilo organiziranim obrtnikom ustreženo s ključem 8-8, trgovcem pa s istim ključem, pri čemer bi 2 mandata odpadla na pristasa SKS. Zastopnika SLS sta zahtevala pri obrti 9 mandatov zase, organizirani trgovini pa sta nudila od 16 mandantov 6.

Po teh informativnih razgovorih je bil prvi sestanek med SDS in SLS končan ter drugi sestanek določen za soboto popoldne ob 16. Na tem drugem sestanku sta v nadaljevanju dopoldanskih razgovorov in na podlagi dobljenih informacij iz gospodarskih krogov izjavila zastopnika SDS, da sprejmeta predlog SLS, naj bo predsednik Zbornice g. Bonach, podpredsednik industr. odseka g. inž. Remec, podpredsednik trgovinskega odseka iz grupe SLS, podpredsednik obrtnega odseka pa iz grupe organiziranega obrtništva. Za namestnike podpredsednikov naj bi se izvolili pristasi iz druge grupe, vsi skupaj (predsednik, podpredsednika in njihovi namestniki) pa naj tvorijo zbornično predsedstvo, ki lahko predlaga plenumu predloge samo po predhodnem medsebojnem sporazumu.

Zastopnika SLS sta se popoldne že umaknila. Izjavila sta, da ne pristajata več na g. Bonacha kot predsednika, ker vendarle SLS ne more g. Jelačina kar tako pustiti. Tudi g. Ogrina ne more

SLS žrtvovati. Predlagata, naj se vprašanje predsedstva prepusti svobodni izvolitvi Zbornice in naj se prej ničesar ne sklene.

Zaradi popolnoma nove situacije je drugi sestanek končal tudi brez rezultata. V nedeljo ob pol 10. dopoldne pa se je vršil še tretji sestanek, na katerem so zastopniki obeh strank vztrajali v bistvu na stališču od sobote. SLS je zahtevala, naj bo predsednik Zbornice g. Jelačina, podpredsednik obrtnega odseka pa g. Ogrin. Za slučaj, da se ne določi že v naprej predsedstva, je SDS v izogib poznejših presenečenj in izigravanj zahtevala za organizirano trgovino in obrt pariteto z SLS, vse seveda pod pogojem, da bodo zastopniki »Zveze gremijev trgovcev« in »Vrhovnega obrtniškega sveta« sprejeli to bazo za sporazum, ker nastopa SDS pri pogajanjih samo kot posredovalec, ki želi, da bi se našla pot za složno gospodarsko delo v Zbornici TOI.

Menda še pred deveto uro so se zastopniki SLS in SDS razšli s konstatacijo, da so bila tudi ta pogajanja brezuspešna.

Obrtniki in trgovci proti g. Jelačini

V prostorih Zbornice se je v nedeljo dopoldne vršil sestanek zastopnikov trgovskih in obrtniških korporacij z g. Iv. Jelačinom, ki je v soboto povabil predstavnike trgovine in obrti, naj se zbere v nedeljo dopoldne v Zbornici v svrhu sporazuma za enotne kandidatne liste. Sestanka so se udeležili gg. Elsbacher iz Laškega, Stergar iz Kamnika in Ivan Kavčič iz Ljubljane kot predstavniki trgovine, Josip Rebec in Fr. Kavčič iz Ljubljane pa kot zastopnika obrti.

Na sestanku je najprej skušal g. Jelačina opravičiti svoje dosedanje postopanje in poslovanje v Zbornici, češ, da se ni vmešaval v zadevo razpusta lani izvoljene Zbornice in da tudi ni interveniral za sedanjih zborničnih volilni red. Priznal je, da je prejel od trgovinskega ministra novo interpretacijo volilnega reda glede volilne pravice zadrug, to interpretacijo pa tolmači tako, da imajo vse zadruge polno volilno pravico, tudi če ne plačujejo nobene pridobnine.

G. Josip Rebec je v imenu Vrhovnega obrtniškega sveta podal nato sledečo izjavo: »Stanovsko organizirano obrtništvo je dobre volje prošlo roko sprave za skupni in slojni nastop pri volitvah v Zbornico TOI kljub temu, da ste vi, g. predsednik, opetovano kršili integriteto naše višje gospodarske institucije, da ste vi s svojim posredovanjem pomagali do razveljavljanja stanovskega zastopstva trgovcev, obrtnikov in industrijev v pravilno izvoljeni Zbornici in da ste vi v teku pogajanj posledno zastopali tališče, ki ga zavzema SLS.

Vrhovni obrtniški svet vas je kot zastopnik organiziranega obrtništva ponovno prosil, da mu izročite izvod volilnega imenika. Prosil sem vas tudi osebno. Vaša izjava, ki ste mi jo pri tej priliki dali, in dejstvo, da Vrhovni obrtniški svet volilnega imenika še do danes nima, sta zadostni dokaz vaše naklonjenosti do naših organizacij, s katerimi se hočete danes pogajati.

G. predsednik! Postopanje volilne komisije, katere član ste tudi vi, ni bilo povsem objektivno. Ali morete zagovarjati, da volijo ljudje, ki s obrtništvom in našim trgovstvom, nimajo nobene skupnega? Reklamacije, ki smo jih vložili proti zadrugam, so bile posledno odklonjene kljub temu, da ste od ministra prejeli interpretacijo tožadnega člena volilne uredbe. Skandal je, da je volilna komisija odklonila celo reklamacijo g. Zadrave kot najnečestjeje bora za obrtništvo na Stajerskem.

Vi ste bili, g. predsednik, tisti, ki niste v Zborničnih prostorih pustili niti prepisavanja volilnih imenikov. Ponoven dokaz Vaše ljubezni do organiziranega obrtništva!

Postopanje volilne komisije in Zbornice, katere predsednik ste, je pokazalo odkrito nasprotstvo proti našim organizacijam. In danes, ko ste mnenja, da je vaše postopanje onemogočilo nam vsako volilno akcijo, in mislite, da ste podri odgovorno silo naših organizacij in da ste nas že dovolj izmzgali, prihajate ponovno s neiskreno željo po kompromisu. S kom naj se pogajamo? Nadstrankarstvo naših organizacij nam ne dopušča razgovorov s kakršnokoli politično stranko. Da pa v vaših vrstah igrajo odločilno vlogo politične koristi SLS, je danes brezdvomno. Menda ne morete smatrati kandidatne liste, na kateri boste baje kandidirali, za stanovsko listo. Sami ste se opredelili in s tem dokumentirali svoje postopanje.

G. predsednik! Povedali smo vam odkrito naše stališče. Smatrate vas ne moremo za osebo, ki bi mogla spojiti dve nasprotni skupini, ker ste se sami opredelili. Za naše organizacije s vami ne morejo razpravljati. Čudimo se le, da ste nas sploh pozvali. Organizirano obrtništvo ni stan, s katerim bi se kdo igral, kadar bi mu bilo po volji, in zato s obžalovanjem izjavlja, da razgovorov ne bo več vodilo in da je že izpregovorilo zadnje besedo. Zato v imenu Vrhovnega obrtniškega sveta zapuščamo ta prostor.

Nato sta oba delegata organiziranega obrtništva odšla. Brezuspešno pa so ostala tudi pogajanja za enotno listo v trgovski skupini ker so klerikalci in g. Jelačina stali tudi v tej skupini zahteve, ki so za stanovsko organizirano trgovstvo nesprejemljive. Zato so se tudi trgovci solidarizirali z obrtniki.

Kako postopa klerikalna volilna komisija

Ze ponovno smo opozorili na mahinacije klike v volilni komisiji za Zbornico. V komisiji ni niti enega zastopnika stanovsko organiziranega obrtništva in trgovstva, tako da klerikalci pod vodstvom gg. Jelačina, Ogrina in Jarca lahko počenajo, kar hočejo. Krono svojemu delovanju so postavili v soboto, ko so s svojimi manevri onemogočili izvolitev v zbornico 3 izmed najbolj agilnih gospodarskih delavcev gg. Lovru Petovarju, Jakobu Zdravcu in Josipu Ambrožiču. Ti trije primeri naravnost kriče o svetlobo metode, ki se jih klerikalci poslužujejo tudi v boju za naš gospodarski parlament, ali pravilneje v boju proti nemu.

Gosp. Lovro Petovar je brez dvoma eden najboljših in najbolj poštovanih gospodarskih delavcev v Sloveniji in je bil tudi med najdaljšimi člani Zbornice TOI. Klerikalci se ga zato boje in volilna komisija ga je v soboto kratkoma očrtila iz volilnega imenika, češ, da je državni uradnik in da kot tak nima volilne pravice. Gosp. Petovar ima namreč v zakupu pošto v Ivanjkih. V volilnem redu za Zbornico seveda ni nobene določbe, ki bi državnim nameščencem odrekala volilno pravico, ako izvršujejo tudi kako obrt ali trgovino, a klerikalci to ni oviralo, da ne bi g. Petovarja očrtili. Da je nasilje še bolj kriče, so ob enem uvrstili v volilne imenike celo vrsto svojih pristašev, ki so tudi državni uradniki, na čelu jim g. profesorja Jarca. Ta je celo član volilne komisije in ga ni bilo sram črtati g. Petovarja, ki je gotovo večji gospodarski delavec kakor on. Višja instanca bo g. Petovarju gotovo dala zadoščenje, a takrat bodo volitve že pri kraju; danes pa je iz volilnega imenika črtan in zato tudi ne more biti izvoljen. To ravno pa so klerikalci hoteli.

Na enak način so se iznebili klerikalci dveh drugih nim nevarnih »kontrolorjev« gg. Zadravca in Ambrožiča. Oba sta bila doslej vpisana v obrtniški skupini, kjer so ju hoteli obrtniške organizacije tudi kandidirati. Da to preprečijo, so klerikalci v zadnjem hipu oba črtali iz obrtniške skupine in uvrstili g. Zadravca v industrijsko, g. Ambrožiča pa v trgovsko. Ker sme vsak vollec kandidirati samo v svoji skupini, danes pa je zadnji dan za vlaganje kandidatnih list, se je klerikalcem njihov manevar žal tudi v tem pogledu posrečil.

Vsi trije slučajji govore sami za sebe tako jasno, da je vsak komentir nepotreben. So pa nov prispevek k poglavju o klerikalni morali in ob enem tudi polasno javnosti, zakaj se stanovsko zavedno obrtništvo in trgovstvo tako odločno bori proti klerikalcem in njihovi kliki iz Zbornice.

Obrtnikom, trgovcem, zaupnikom in prijateljem!

Gospodarski krogi so stopili v boj za svoj gospodarski parlament. Vsa prizadevanja, da bi se našla pot za solidarni nastop, so se razbila zaradi zakrknjenosti SLS.

Zavijali si bomo rokave, da iztrgamo Zbornico iz rok stranke, ki je že toliko škodovala našemu gospodarstvu.

Te dni bo volilni odbor razposlal volilcem glasovnice. Za obrtni odsek so glasovnice rdeče barve, za trgovski odsek pa modre.

Ker je stanovske organizacije volilni odbor na vse načine oviral in je postal za vlaganje kandidatnih list skrajno kratek rok, Vrhovni obrtniški svet in Zveza trgovskih gremijev in zadrug v Ljubljani ne bosta mogla razposlati volilcem kandidatnih list, pač pa jih bosta objavila v vseh časopisih.

Volilci naj zaradi tega oddajo glasovnice, izkaznico in obe kuverti najbližjemu zaupniku. Pazite zlasti, da Vam nasprotniki ne bodo uničevali glasovnic ali kuvert, ker je po volilni uredbi glas veljaven le, če sta glasovnica in izkaznica v pravih kuvertih z žigom. Pazite nadalje na to, da Vam nasprotniki ne izmamiijo glasovnice, ki jo izročite, čim jo prejmete, zaupniku!

Obrtniki, trgovci! Sramota, ki Vam jo je povzročila klika, ki na vsak način hoče tudi v bodoče izrabljati zbornico v svoje politične namene, s tem, da je uvrstila med volilce tudi služkinje, konzume, duhovnike itd., ne sme ostati neizkaznovana. Ali hočete oddati svoj glas kandidatima listama, katerih nosilca sta g. Ogrin in g. Jelačina, ki sta kot zbornična komisarja preko volje gospodarskih krogov vedrila in oblačila v Zbornici? Ali hočete glasovati za kandidatno listo politične stranke, ki je iz politične nestrpnosti razpustila Zbornico in z razpisom novih volitev povzročila Zbornici skoraj pol milijona dinarjev volilnih stroškov? Ali hočete oddati Vi, ki plačujete davke in ki se borite proti zlorabi konzumov, glas kandidatni listi, na kateri bodo odločevali konzumarji?

Ne! Ni zavednega obrtnika in trgovca, ki bi pomagal do zmage ljudem, ki so pokazali že tolikokrat sovraštvo nam legalnemu, organiziranemu trgovstvu in obrtništvu!

Vsak slučaj volilnega nasilja javite takoj Vrhovnemu obrtniškem svetu ali Zvezi trgovskih gremijev. Pazite dobro, kje bodo pobirali glasovnice duhovniki, ki nimajo z Zbornico ničesar skupnega, da bomo lahko dokazali stanovstvo kandidatne liste, katere nosilca sta gg. Ogrin in Jelačina.

Zaupniki, prijatelji, obrtniki, trgovci! V vaših rokah leži usoda našega gospodarskega parlamenta. Pokažite stanovsko zavest in ponos in z neumorno, prožno agitacijo napravite v sleherni občini svojo dolžnost.

Zaupniki naj se ravnaajo točno po navodilih, ki so jih prejeli, da bo orga-

nizacija prožna in uspešna.

Nobenega glasu obrtnika in trgovca kandidatni listi, ki ima namen zaščititi Zbornico!

Obrtniki in trgovci, v boj za Vaše pravice. Zaupniki in prijatelji, pomagajte do častne zmage stanovskim organizacijam, ki so edino upravičene v Zbornici TOI zastopati v zadrugah, gremijih in društvi organizirano obrtništvo in trgovstvo!

Borba za stanovanjski zakon

Bojevito razpoloženje hišnih lastnikov in najemnikov napram dr. Gosarjevemu načrtu novega stanovanjskega zakona.

Kako veliko, splošno nezadovoljstvo vlada proti dr. Gosarjevi rešitvi stanovanjskega problema, sta v nedeljo pokazala dva zanimiva protestna zbora. V Beogradu so zborovali hišni lastniki, v Zagrebu pa najemniki. Na obeh zborovanjih so govorniki silno ostro nastopili proti dr. Gosarjevemu projektu.

Beograjski zbor v hotelu »Palas« se je spremenil že v pravcati punt. Hišni lastniki so s strahotivim ogorčenjem napadali »boljševizem«, ki ga za provajca dr. Gosar s stanovanjskim zakonom. Govorniki so povdarjali, da dr. Gosar vobče ni imel jasnih pojmov, kakšen bo njegov projekt in je sprva mislil le podaljšati stanovanjski zakon do 1. maja. Posebno ostro so govorniki na beograjskem zboru napadali tudi novinarje ter proglasili, da bodo bojkotirali vse liste, ki pišejo proti interesom hišnih lastnikov. Nekaj govornik je pozival hišne lastnike, naj 1. novembra složno nastopijo v obrambo svoje lastnine, pa če je treba tudi preliti kri.

Govorili so številni govorniki, narkar je bila sprejeta resolucija, ki navaja, da hišni lastniki obojajo namero vlade, ki hoče podaljšati stanovanjski zakon in s tem gaziti čl. 1. sedanega zakona. S tem, da bo storjena krivica ne samo hišnim lastnikom, marveč se na tak način ubija tudi ugled države, ker tako ravnanje dokazuje, da se v njej ne spoštuje noben zakon. Hišni lastniki protestirajo, da se ustvarja nov zakon zaradi minimalnega odstotka onih najemnikov, ki se niso pogodili, ne upošteva pa velikega števila onih, ki so sklenili nove najemne pogodbe. S tem se ustvarja pravica revolucija, ker se uničujejo one pogodbe, ki so bile zaključene v smislu današnjega zakona med hišnimi lastniki in najemniki. Sedanji osnutek zakona je nejasen in konfuzen ter omogoča najrazličnejše zlorabe. Hišni lastniki izražajo zaupanje v Narodno skupščino in se nadejajo, da bo sedanji projekt zavrgla kot nepotreben in nepravilen.

★

Protestna skupščina v Zagrebu, ki jo je sklicala organizacija najemnikov skupno z nekaterimi sindikalnimi organizacijami, se je vršila v kinu »Olimp« in je bila istotako zelo dobro obiskana, potekala je le za spoznanje mirneje, kakor v Beogradu. Poleg drugega zahteva zagrebška resolucija, ki je bila soglasno sprejeta, da se projekt stanovanjskega zakona, ki ga je izdelal minister dr. Gosar, zamenja z boljšim, ker sedanji osnutek ne upošteva onih ljudi, ki še danes nimajo stanovanja, marveč ima edino namero, kako bi na čim bolj enostaven način vrgel najemnike na ulico brez večjih posledic, ki bi jih eventualno izvajali najemniki, ako jim bo sredi zime odvzeta streha iznad glav. Narodna skupščina ne sme sprejeti sedanjega osnutka zakona brez sodelovanja zainteresiranih organizacij najemnikov. Ako pa vlada ne bo v zadnjem trenutku izvršila svoje dolžnosti, se najemniki zavedajo, da jim ne preostaja nič drugega, kakor da sami poskusijo izvajati svoje osnovno pravo v državi in da si očuvajo streho nad glavo, kar je glavni življenjski pogoj vsakega kulturnega človeka.

Predaja črnogorskega hajduka

Beograd, 17. oktobra. P. Poročilo iz Črne gore javlja, da so je predal oblastem zloglasni hajduk Miro Vlahović, za čigar aretacijo je bila razpisana nagrada 20.000 Din. Vlahović se je prijavil s polnim orožjem sam.

Za vzpostavitev normalnih gospodarskih razmer v Evropi

Včeraj se je pričela v Ženevi v okrilju Društva narodov mednarodna konferenca za odpravo izvoznih in uvoznih prepovedi

Ženeva, 17. oktobra. (lo-d-pa.) Danes se je otvorila tu gospodarska konferenca, ki se bo bavila v glavnem z vprašanjem izvoznih in uvoznih prepovedi in omejitev v mednarodni trgovini. Posebno po vojni je uvedla cela vrsta držav najrazličnejše prepovedi in omejitve izvoza, z namenom, da se obrani domača industrija, ki je bila po ohrotnem gospodarskem stanju in nestalnosti evropskih valut znatno ogrožena. Valovanje valutnega trga je prisililo tudi druge države s stabilno valuto, da so uvedle razne izredne gospodarske mere, da so lahko vzdržale gospodarski boj z drugimi državami, ki so imele slabšeje valuto. Z druge strani so bile države z nizko valuto prisiljene, da uvedejo izredne ukrepe v obrambo svojega gospodarskega obstoja. Na ta način je nastal v svetovnem gospodarstvu nezdrav sistem gospodarskih omejitev v izvozu in uvozu.

Da se te razmere, ki so skrajno škodljive za celokupno gospodarstvo in vzrok marsikaterim sedanjim gospodarskim perturbacijam odpravijo, je Društvo narodov sklicalo konferenco, katere smoter je, da po možnosti ukinejo ali ublažijo vse nepotrebne omejitve in prepovedi, ki ovirajo normalen razvoj svetovnega gospodarstva. Splošno se priznava, da bi države, ki bi ukinitve uvozne prepovedi, lahko branile svoje gospodarstvo pred tujo konkurenco s povzvišanjem carinskih tarif.

Konferenca sama nima namena usiliti državam svoje gospodarske politike in jim prepustiti v tem oziru popolnoma svobodne roke. Njen namen je edino ta, da se ukinejo izvozne in uvozne prepovedi, katerih odra-

Posvetovanja gg. Davidoviča, Radića in Pribičevića

Beograd, 17. oktobra. p. Danes dopoldne se je vršil nad eno uro trajajoč sestanek med gg. Pribičevićem in Davidovićem, ki je vzbudil v političnih krogih veliko pozornost. Često sestajanje obeh politikov se tolmači v političnih krogih kot jasen znak soglasja med obema skupinama. Po sestanku je izjavil g. Pribičević novinarjem: »Razpravljalna sva o vseh važnih političnih in strankarskih vprašanjih, ki so na dnevnem redu, zlasti pa tudi o ujedinjenju obeh strank, o demokratskem bloku in vseh ostalih vprašanjih, ki jih tudi javnost spremlja z največjim zanimanjem. Gre za veliko delo.« G. Pribičević je še dodal, da z g. Davidovićem v vseh vprašanjih soglašata.

Tudi g. Davidović je potrdil izjavo g. Pribičevića.

Po tem sestanku je posetil g. Pribičevića g. Radić, ki se je z jutranjim vlakom vrnil iz Zagreba. Vašemu dopisniku, ki ga je spremljal od Zagreba do Beograda, je g. Radić izjavil, da se je vršila včeraj v Zagrebu važna seja vodstva HSS, na kateri je bilo definitivno sklenjeno, kako bo postopala stranka v parlamentu in s kom bo sodelovala. Politični krogi pripisujejo sestankom med gg. Davidovićem, Pribičevićem in Radićem na predvečer seje Narodne skupščine izredno važnost.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 17. oktobra. p. Danes od 6. do 9. zvečer se je vršila seja ministrskega sveta. Po seji so ministri izjavili novinarjem, da je bila vsa seja posvečena aktualnim političnim vprašanjem, predvsem delu parlamenta. Minister Vlada Andrić je zatrjeval, da so odnosi med radikali in demokrati dobri. Ministrski svet je sprejel na znanje poročilo ministra za narodno zdravje, ki je ponovno izrazil potrebo, da se izroče kopalnica oblastnim samoupravam Za Vrnjačko Banjo se interesira velika francoska skupina, ki bi kopalnice v par letih uredila, tako da bi postalo res svetovno kopalnice. Sicer pa so bili ministri proti novinarjem zelo rezervirani.

Zadovoljen Mussolini - zadovoljni vsi...

Rim, 17. oktobra. o. Danes ob 10. dopoldne se je pričelo novo zasedanje ministrskega sveta. Ministrski predsednik Mussolini je kot notranji minister podal obširno poročilo o notranjem položaju, v katerem je med drugim naglasil: Gospodarski razvoj v državi je povsem miren in normalen. Razni dogodki, ki so se odigrali v zadnjih mesecih, kakor usmrtnice Saccia in Vanzettija, atentat na dva voditelja fašistov v Ravenni, atentat na italijanskega podkonzula grofa Sardinija itd. so sicer zelo vznemirili italijansko javnost, vendar pa ni nikjer prišlo do resnejših nemirov. Tudi pomanjkanje, ki ga občutijo nekateri sloji zaradi revalutacije lire, ni dalo povoda za umestne manifestacije.

Ministrski svet je odboril razne ukrepe, med drugim tudi znižanje, odnosno črtnje draginskih doklad državnim nameščencem. Vlada je dovolila industriji in trgovini, zlasti na Reki in drugih obojnih pokrajinah, večje kredite, da je tako olajšala gospodarsko krizo, ki je posledica splošne gospodarske stagnacije.

Praznovanje pete obletnice pohoda fašistov na Rim se ne bo vršilo 28. oktobra, kakor je bilo prvotno določeno, marveč šele na nato sledečo nedeljo, dne 30. oktobra, ker vlada noče, da bi preveč pogosti prazniki motili redno delo in odvečovali narod od nujno potrebnih poslov. Praznovanje zmage, 6. novembra, se bo sploh popolnoma odpravilo in bodo že letos prepovedane ob tej priliki vse proslave in večje manifestacije.

Iz letalskega sveta

Pariz, 17. oktobra. (pa.) Zaradi goste megle sta morala francoska letalca Le Brix in Costes pristati v Caravellas.

Berlin, 17. oktobra. (be.) Parnik Ramses je rešil na Sredozemskem morju tri francoske letalce, ki so leteli v Sirijo.

Smrt najstarejše ženske v Angliji

London, 17. oktobra. (be.) V Windsoru je umrla najstarejša ženska v Angliji Sarah Collins, v starosti 106 let. Pokojnica je bila v službi kraljice Viktorije.

Naši kraji in ljudje

Parastos za pokojnim generalom Mihajlom Kovačevićem

Ljubljana, 17. oktobra

Včeraj se je vršil v pravoslavni kapele na Taboru parastos za pokojnim generalom Kovačevićem, junakom in navdušenim Sokolom.

Parastosa so se udeležili vsi tukajšnji konzuli razen italijanskega, večje število Sokolov s saveznim starostom br. Engelbertom Ganglom, oficirski zbor s g. divizijskim generalom Kalafatovićem na čelu in mnogo drugega občinstva. Sredi kapele pred ikono je bil postavljen mal katefalk, prevlečen s črno. Pred katefalkom sta stala na vsaki strani po dva Sokola v kroju z golimi sabljami kot častna straža v počaščenje pokojnega sokolskega borca.

Po parastosu je imel prota Dimitrije Jančević kratek, navdušen, patrijotski govor. Poveljeval je pokojnega generala in Sokola kot neustrašnega junaka, ki je do prinesel največje junaške čine za zmago naše združene domovine Jugoslavije. Neštokrat je kot junak zrl smrti v oči in vendarle je moral pasti šele sedaj, zadet od krogel zahrbnega sovražnika naše domovine! Sovražnik se moti, če računa z našo razcepjenostjo v Srbe, Hrvate in Slovence. Mi nosimo pač imena teh treh plemen, a smo le en narod, ki se ne delimo po plemenih, ampak v brigade in divizije. Junak, Sokol, Mihajlo Kovačević je padel, a na njegovo mesto stopi sto in sto nič manj odločnih in neustrašenih junakov Sokolov, če bo treba braniti domovino.

Med tem lepim, navdušenim, patrijotskim govorom je kanila solza iz marsikaterega očesa tudi že starih preizkušenih pokojnikovih soborcev v balkanski in svetovni vojni. Po končanem opraviilu je vsak udeleženec lepe žalobne svečanosti povzeli par zrn kuhane in posladkanega žita, ki se je nahajalo na krožniku na katefalku kot simbol vzklitja novega življenja onstran groba, v večnosti...

V znak žalosti je včeraj plapolala na Taboru črna zastava.

Zadnja pot slikarja prof. Ivana Franketa

Ljubljana, 17. oktobra

Danes popoldne se je vršil pogreb pokojnega slikarja, profesorja Franketa. Poleg številne množice njegovih znancev in prijateljev so ga spremljali na njegovi zadnji poti vsa naša umetniška društva, nadalje zastopniki raznih ljubljanskih uradov in šol. Zelo številno je bilo zastopstvo Slovenskega ribiškega društva. Mestni magistrat je zastopal magistratni ravatelj dr. Zarnik, Sokolstvo pa savezni starosta Engelbert Gangl. Pred krsto so razni zastopniki nosili več vencev, ki so jih poklonili: Narodna galerija, Društvo oblikujočih umetnikov, profesorji, magistrat in drugi.

Pri odprtem grobu se je prvi poslovil od pokojnika njegov poljanski rojak, šolski upravitelj v p. g. Perko. Slavil je pokojnika kot moža, ki ni zadnji med onimi, po katerih je zaslovela Poljanska dolina. Pokojni Franke je zagledal luč sveta pod

slamnatno streho v borni kmečki hiši, kakor je bil boren njegov začetek, tako je bilo borno in pohlevno vse njegovo življenje.

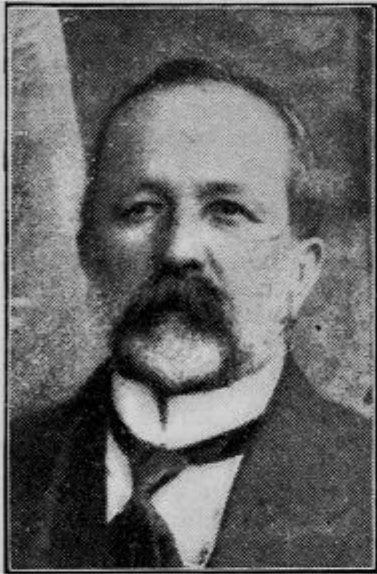
V imenu oblikujočih umetnikov se je poslovil od pokojnika slikar profesor g. Vavpotič. Slavil ga je kot zvestega tovariša, učitelja, očeta in zaščitnika treh umetniških generacij, obenem pa tudi kot strogega in odločnega, a vseskozi objektivnega sodnika v umetnosti. Zato ga ohranijo vsi umetniki v trajnem spominu in se klanjajo njegovim manam.

Ves pogreb je navzlic številni udeležbi potekel nekak tiho, skromno, a z globoko pijeteto vseh udeležencev.

Tine Šubic

Kar dva zapored, oba iz Poljanske doline.

Franke in zadnji Šubic, brat Janeza, Jurja, Pavla in Lojzeta, poslednji Stefanov sin, vnuk tistega Divjaka, ki ga je Tavčar opisal kakor del doline. Brez vaškega slikarja in kiparja bi bile Tavčarjeve povesti iz loških hribov brez reprezentanta estet-

skega izražanja teh krajev, brez poslikanih hiš od Četene ravani do Hoste s svetniki in cofi; — brez znamenj, ki pred njimi kmet moli in se pridruša, če molitev več ne pomaga in ne več ponižnost.

Praded Ivana Groharja v Sorici, stari Zač in Divjak-Šubic so nasledniki Jamškov, Gabrov in Tuškov, kakor so ti nadaljevali, kar so pričeli stavbar Jurko in mojster Jernej v stavbi in slikarstvu pred štirimi stoletji s slovenskim imenom.

Zadnji teh generacij je bil Tine, osebnost tako ostro izraženih črt, da je v vsakem, ki ga je spoznal, zbudil vtis izkristalizirane temperamentne svojega kraja in dobe.

Njegov prijatelj dr. Tavčar je bil šolana poljanska korenina, Tine Šubic pa brez šolskih izpričeval, aristokrat Poljanske doline. Obdarjen z moško lepoto in močjo, s talentom odkritega, prešernega smeja, s čisto, veselo do življenja povdarjajočo srčno dobroto, da ni nikdar mogel proti njemu vstati sovražnik v soseski, — takega so tudi njegovi rojaki poznali in spoštovali

ter ga postavili na čelo dobroteljskega načelnika gasilnega društva. Tudi zaradi njegovega naprednega mišljenja ga ni nikdo napadal, niti duhovščina v časih najbolj nestrpnega političnega boja, čeprav mu je zaslužek kot lastniku delavnice za okrasitev cerkva dajala duhovščina.

Kot tak je bil rokodelnik, ki je s pijeteto vodil delavnico ponosnega imena. Svojo hišo, slavni dom Šubicev, je varoval z vsem dostojanstvom. Ne kakor šibek epigon, temveč kakor polnokrvni Šubic, vreden imena svojega očeta in bratov. Naš čas je to močno, zdravo raso spoznal šele po Timetu Šubicu.

Zato ob imenih Šubicev, Tavčarja in Poljanske doline nikdar ne bo pozabljen — Tine, ki lega v grob takoj za svojim prijateljem, rojakom Franketom iz Dobja.

Lep uspeh koroškega večera v Mariboru

Maribor, 17. oktobra

V soboto zvečer je mariborska Jugoslovanska Matica z odličnim uspehom proslavila spomin nesrečnega koroškega plebsita. V veliki dvorani Narodnega doma se je zbral kader narodnega občinstva z zastopniki uradov, društev in drugih korporacij, ki so napolnili prostrano dvorano. Pa tudi galerije so bile goste zasedene. Navzoč so bili med drugimi tudi: veliki župan dr. Schaubach, prvi državni pravdnik dr. Iv. Jančič, višji kazniški ravnatelj N. Vrabl, dr. Vek. Kukovec, predsednik mariborske podružnice CMD dr. Strmšek, češka kolonija s predsednikom Fr. Burešom, številni koroški rojaki in drugi.

Pestri večer je otvoril s primernim stvarnim nagovorom predsednik podružnice JM, g. ravnatelj Janko Detela, ter podelil besedo predavatelju g. skladatelju Oskarju Devu, ki je v uro trajajočem govoru z izredno ljubeznijo do snovi predaval o koroški narodni pesmi. Njegov slavni »Devov kvartet« pa je podajal vmes še nazorno razlago ter zapel z znano dovršenostjo najlepše in najznačilnejše koroške narodne, ki so postale že last cele Jugoslavije. Predavanje samo, prepleteno z zanimivimi osebnimi reminiscencami s potovanja po Korotanu, je bilo tako zanimivo in živahno, kakor ga more podati le pevski umetnik sam. Predavatelj in njegov kvartet (gg. Posega, Zemljčič, Jež in Oskar Dev) so želi enak navdušen aplavz hvaležne publike. Pesmi zaslužnih bratov iz Korotana so segle vsem v srce in učinkovale globlje, kakor bi mogle seči še tako lepe in navdušene besede.

Sledile so sklopične slike slovenske Koroške, začenši z Gospo Sveto. V pesniškem govoru, prepletenem globoko ljubavi do kraljevske Koroške je spremljal slike g. prof. Sušnik, podajajoč zgodovino idiličnih vasi in večjih krajev, kjer še bivajo zavedni in pol pomemčeni slovenski Korošci. Tudi njegove besede so užigale in zapustile trden sklep, da ni vreden svobode brat, ki molči, kadar trpi brat v suženstvu.

V celoti je bil to lep in posrečen večer in gre vsa čast delavnemu odboru mariborske JM, ki uporablja vsako priliko, da budi nacionalno zavest in spomin na zaslužne brate, pa tudi dejansko dela za nje.

Oficijelnemu delu je sledila še prosta za-

bava z godbo »Drave« in še matične knjige in brošure o Koroški so pridno prodajali.

Revija gasilske discipline in izurjenosti v Kranju

Kranj, 17. oktobra.

Za včerajšnji popoldan je sklicala Kranjska gasilska župa v gorensko metropolo veliko skupno vajo večeranih društev. Prireditelj, redka te vrste, je bila sijajen izraz moči in discipline našega gasilstva in je dokazala, da je organizacija in duh gasilskega pokreta v kranjskem srezu na tako odlični stopnji, da lahko brez skrbi in pretiravanja štejejo tukajšnji gasilski župo med najboljše v naši ožji in širši domovini.

Kot navidezno pogorišče so bili določeni tvorniški in skladišni objekti usnjarne Polak v Savskem predmestju, kjer je koncentrirana tukajšnja industrija in obrati. Od 27 zastopanih društev je bilo 5 motornih brigad od društev Kranj, Trzica, Kokrica, Naklo in Predosje, z ročnimi brigadami so delovala društva Kranj, Strazisce, Besnica, Senčur, Smlednik, Voklo, Predvdor. Vsa društva z motornimi in ročnimi brigadami so zajemala vodo iz Save in Kokre. S hidranti pa so delovala društva Kranj, Visoko, Primskovo in Velesovo. Po deputacijah je bilo zastopanih še 13 društev: Brnki, Kover, Suha, Cerklje, Lom, Križe, Mavčiče, Voglje, Duple, Zapog, Britof, Luže in Podbrezje. V skupnem je bilo okrog 330 gasilcev v kroju. Ob 13.40 je strel naznanil požar, nakar so oddrli najprej trije oddelki kranjskega gasilnega društva. Čez nekaj časa pa so prihitela vsa ostala društva. Kmalu je začela brizgati voda iz 24 ustnikov. Uporabljeneh je bilo nad 3000 m cevi. Tukajšnje društvo je organiziralo tudi svoj rešilni oddelk. Kot zanimivost je zabeležiti prvi nastop Pomladka Rdečega križa na tukajšnji osnovni deški šoli pod vodstvom učitelja g. Stanka Završnika.

Interesantni vaji je prisostvovala izredna množica ljudi, ki so vsi z zanimanjem sledili delu marljivih gasilcev. Med drugimi so bili navzoči: sreski poglavar vladni svetnik gosp. Josip Znidarčič, mestni župan gosp. Ciril Pirč z občinskimi svetovalci in žandarmerijski major gosp. Milutinovič. Nad zorstvo vaje je vršil župni starosta gosp. Janko Sajovic iz Kranja, kot organizatorja je prireditve pa je omeniti načelnika kranjskega društva gosp. Ricija Mayrja. Celotna prireditelj je potekala točno po navodilih in je manifestirala krasno izvežanost gasilske organizacije v kranjskem srezu.

Dva uboja v Radovici pri Metliki

Stanko Bajuk, 18-letni posestnikov sin iz Radovice, zaklal Josipa Petriča, bivšega župana v Radovici, in njegovega 18-letnega sina. — Josip Petrič ostal na mestu mrtve, njegov sin umrl na prevozu v bolnico.

Metlika, 17. oktobra

V nedeljo zvečer je v Radovici 18-letni Stanko Bajuk do smrti zabodel v srce Josipa Petriča, bivšega župana v Radovici, smrtno nevarno pa ranil njegovega sina Josipa, ki je baže že tudi umrl na prevozu v bolnico usmilenih bratov in Kandiji pri Novem mestu.

Vas Radovica je oddaljena od Metlike poldrugo uro hoda. Okolica je močno klerikalna in v kulturnem pogledu precej zastopala. Pretepi med fanti so na dnevnem redu. Tudi v nedeljo zvečer so domači fantje pohajkovali in razgrajali po vasi. Okoli 22. so naleteli na 44-letnega posestnika Josipa Petriča, bivšega župana v Radovici, ko se je vračal iz Gradca domov. Fantje in Petrič so se sestali 50 korakov od Petri-

Samo še danes ob 4., pol 6., pol 8. 9.

EVELIN HOLT Pomlad ljubezni

Ne zamudite prilike!
Kino „DVR“ Telefon 2730.

čve hiše. Petrič je opozoril fante, naj ne kane nočnega miru ter je, da podkrepji svojo zahtevo, zamahnil s palico in pogodil tri fante po glavi. Vnel se je splošen pretep, med katerim je prišel očetu na pomoč njegov 18-letni sin Jože. Kmalu je padel kot žrtev spopada Josip Petrič, zadet z nožem v srce. Smrt je mahoma nastopila. Tudi sin Josip je obležal v mlaki krvi. Dobil je tri smrtno nevarne rane in je, kakor nam poročajo, umrl na prevozu v kandijsko bolnico.

Morilec, 18-letni Stanko Bajuk, posestnikov sin v Radovici, je takoj po krvavem dogodku zbežal, a so ga še isto noč aretirali domači orožniki. Pri zaslišanju je priznal, da je zaklal očeta Petriča in njegovega sina Josipa. Pravi pa, da je izvršil oba uboja v silobranu. Petrič je pred spopadom zahteval od njega, da poljubi njegovo palico. Obenem s Stankom Bajukom so bili aretirani še štirje mladeniči, njegovi vrstniki, ki so bili udeleženi pri pretepu. Vsi so v starosti okrog 20. let.

Dve nesreči v Ljubljani

Mrtvo truplo v Gruberjevem kanalu. — Usoden karambol šišenskega cerkvenika s šentviškem omnibusom.

Ljubljana, 17. oktobra. V nedeljo popoldne so se pojavile v mestu govorice o težkem zločinu, čigar žrtev naj bi bil neki mestni delavec. V raznih družbah so se pogovarjali o skrivnostnem umoru, šepetaje, da je bil dotičnik najden v Gruberjevem kanalu s popolnoma razbito lobanjo. Stvar sicer ni tako tragična, vendar so bile govorice deloma osnovane, akoravno je v zadevi izključen vsak zločin.

Okrog poldne je v nedeljo prihitel na Dolenjsko stražniško železniški uslužbenec Josip Zupančič, stanujoč na Ižanski cesti 33, z vestjo, da je našel pri pregledovanju dolenjske proge v Gruberjevem kanalu tik poleg železnega mosta za klavnico truplo neznanega človeka. Stražnik Ivan Pasar je odhitel takoj nato na imenovano mesto ter je s pomočjo strojnika Ivana Zupanca, kurjača Karla Bedina in Antona Poren-te dvignil truplo iz vode na breg. Na lice mesta je kmalu zatem prispela tudi policijska komisija, ki sta jo tvorila zdravnik dr. Avramovič ter policijski uradnik dr. Fakin. V utopljenca so spoznali na podlagi raznih pri njem najdenih dokumentov 36 letnega, oženjenega mestnega delavca Ivana Štefeta, stanujočega v baraki za klavnico.

Pokojnega Šfeta je njegova rodbina pogrešala že kakih 14 dni. Kakor je ugotovljeno po izpovedbi raznih prič, se je pokojnik nahajal dne 2. t. m. v Novakovi gostilni v Štepanji vasi, kjer je spil tri četrтинke vina, nakar se je po polnoči odpravil proti domu. Domov grede je brzkone po nesreči zašel k bregu Grubarjevega kanala ter je padel v globoko vodo in ker ni bil več plavalnja, je utonil.

Na Celovski cesti v Šiški, nasproti hiše št. 88 se je pripetila v nedeljo v mraku, okrog 18. ure težka nesreča. Po cesti proti St. Vidu je vozil šentviški omnibus, ki ga je šofiral mehanik Henrik Fideršek. Za njim je pridrvel osebni avto, v katerem je sedel trgovec D. Osebni avto je hotel avtomnibus prehiteti in je dal tozadevni signal, obenem pa vžgal močni žaromet, kar je v mestu prepovedano. Istočasno je privozil na kolesu nasproti obema avtomobiloma cerkvenik šišenske cerkve Jakob Dežman, ki se je šele istega dne pričel voziti kolo.

Močna luč žarometa je kolesarja slepila, zaradi česar je krenil čez cesto na levo stran. To pa je bilo zanj usodno, kajti s kolesom se je z vso silo zalezel v omnibus. Posledica močnega sunka je bila ta, da je Dežman zletel s kolesa na tla in obležal nezvesten.

Takoj ko se je zaznalo za nesrečo so o dogodku obvestili s stražnice rešilno postajo, ki je ponesrečenca z rešilnim avtom odpremila v bolnico. Tu se je Dežman kmalu zavedel, vendar je tožil o silovitih notranjih bolečinah. Njegovo stanje je še vedno kritično.

Manifestacijski sprevod ljubljanskih sportnih organizacij v nedeljo, 16. t. m.

Na desni: Pestra množica sportnikov pred opero. — Spodaj: Smučarke in smučarji v sprevodu

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Torek, 18.: Zaprtlo.
Sreda, 19.: »Polnoč«. Premierni abonma.
Četrtek, 20.: Zaprtlo.
Petek, 21.: Zaprtlo.
Sobota, 22.: »Polnoč« A.
Nedelja, 23.: »Idealni soprog«. Izv.
Ponedeljek, 24.: »Hlapec Jernej«. C.

Ljubljanska opera

Torek, 18.: Zaprtlo.
Sreda, 19.: Zaprtlo.
Četrtek, 20.: Zaprtlo.
Petek, 21.: »Ljubezen do treh oranž«. Premierni abonma.
Sobota, 22.: »Orlov«. Izv.
Nedelja, 23.: »Rigoletto«. Izv.
Ponedeljek, 24.: Zaprtlo.

Mariborsko gledališče

Torek, 18.: »Pygmalion«. C. Premijera.
Sreda, 19.: Zaprtlo.
Četrtek, 20.: »Traviata«. B. Nova zasedba.

Sobotni koncert v Unionu in ljubljanski gledališče. Splošno se je opazilo, da se je ljubljansko gledališče prošli petek, na dan Kubelikevega koncerta, vzdržalo predstave v operi in drami. Za soboto, dne 22. oktobra, ko koncertira bratsko pevsko društvo

»Kolo« iz Zagreba, pa sta napovedani kar dve predstavi, operna in dramska. Menimo, da bi se ljubljanska gledališka uprava morala ozirati na koncertno produkcijo zagrebškega pevskega društva in preložiti vsaj predstavo v opernem gledališču.

Za premijero S. Prokofjeva opere »Ljubezen do treh oranž«, ki bo v petek, dne 21. t. m. v naši operi, vlada izredno in splošno zanimanje. Tako je že sedaj napovedanih več odličnih gostov iz Zagreba (glasbenikov, kritikov itd.). Radio - postaja v Zagrebu si je zagotovila možnost, da že premijero odda abonentom potom svojih aparatov. Ako upoštevamo, da je Ljubljana peta opera na svetu, ki uprizarjo to najpomembnejše novejšo slovansko operno delo, smemo z upravičenostjo govoriti o prvovrstni senzaciji, ki daleko presega ozke meje delovanja našega zavoda. Za danes opozarjamo naše občinstvo na premijero te opere, pri kateri sodeluje vse operno osebje in tudi del dramskega ansambla.

»Traviata« na mariborskem odru. Po večletnem presledku se zopet uprizarjo na mariborskem odru priljubljena Verdijeva opera »Traviata«. Opera je bila že pred leti pravi operni slager, ki je šel nič manj kot 26 krat čez naše deske. Tem večji bo uspeh te opere letos, ko bo zasedba v nekaterih

ulogah mnogo boljša. Naslovno partijo Violetto poje ga. Kocuvanova, Alfreda pa gosp. Burja, ki je doživel pred kratkim v Ljubljani kot gost v tej ulogi zelo lep uspeh. Očeta Germona poje gosp. Neralic, kateremu se prilagajajo baš Verdijeve opere kar najbolje. Muzikalno vodstvo in režija sta v priznanih rokah gosp. Mitroviča, uprava pa je poskrbela, da bo tudi oprema kar najsjajnejša. Toalete (tokrat se uprizaro »Traviata«, v modernih kostumih) so izdelane v lastnem gledališkem ateljeju. Premijera opere bo v četrtek.

Mariborska premijera Shawovega »Pygmaliona« bo danes v torek. Režira gosp. VI. Skrbinek. To je v Mariboru prva Shawova igra.

Meško v slovaščini. Beletistični list »Vesna«, ki izhaja v Košicah, priobčuje v oktoberski številki Ks. Meškovo črtico »Materčina«. Črtico je ilustriral S. Santel.

Blasco Ibanez je napisal nov roman v treh delih o Kristofu Kolumbu. Delo izide najprej v angleščini, v newyorški reviji »The Cosmopolitan«.

Najcenejše

ni najboljše modroce, spalne divane, otomane, žimo doblite pri tvrdki

FRAN JAGER, tapetnik, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 29 pri Zmajskem mostu.

Smeh! Smeh!

REKORDNI OBISK!

SKORAJ VSE DOSEDANJE PREDSTAVE RAZPRODANE!

Še nikoli ni bil noben komik tako izvrsten tako kolosalen, kakor sta v svoji najnovejši žaloigri

Pat in Patachon kot mornarja

Navdušeno občinstvo je ploskalo brez prestanka. Od s'inega smeja so se tresli zidovi. Preskrbite si pravčasno vstopen ce.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** Za inženjerske pri oblaštem hidroelektričnem oddelku v Negotinu je imenovan Leon Knefeljč, doslej pri hidroelektričnem oddelku v Ljubljani, ki bo vršil dolžnost oddelkovskega šefa. Rudarski referent pri rudarstvenem glavaru v Ljubljani Iv. Čošmiga je pomaknjen v 3. skupino II. kategorije, administrativni uradnik Janko Kogovšek pri okrožnem rudarstvenem uradu v Ljubljani pa je odpuščen iz državne službe.

* **Dr. Jovanović-Batut častni doktor dunajske univerze.** Dekan dunajske medicinske fakultete je slovitemu beograjskemu zdravniku prof. dr. Jovanović-Batutu povodom njegove osemdesetletnice sporočil čestitke omenjene fakultete ter ga obenem obvestil, da ga je medicinska fakulteta dunajske univerze izvolila za častnega doktora.

* **Sprejem v naše državljanstvo.** Z odobrenjem državnega sveta je bil sprejet v naše državljanstvo Anton Flasič, puškar 40. pehotnega polka v Ljubljani, rodom z Dunaja in dosedanjí češkoslovaški državljan z ženo Antonom.

* **Kraljevska jahta se gradi v Nemčiji.** Naša vlada je pri ladjedelnici v Regensburgu naročila luksuzno jahto za kralja in kraljico rodbino. Jahta, ki bo nosila ime »Preslonski Petar«, bo prihodnje leto dograjena.

* **Politični emigranti so z odlokom ministra za narodno zdravje oproščeni plačevanja bolnišniških stroškov v vseh državnih, samoupravnih in drugih javnih bolnicah.**

* **Kongres Narodne ženske zveze.** V nedeljo se je vršil v Subotici VI. kongres Narodne ženske zveze, obenem pa proslava 50 letnice Dobrodelne združbe Srbkinj v Subotici. Ministrstvo prosvete je zastopalo ravatelj subotičke gimnazije, a ministrstvo trgovine ga. Lj. Knežević. Iz referata zveze tajnice Milene Atanackovićevne posnemamo, da je stopilo iz zveze po blejskem kongresu 28 podružnic, dočim je 42 podružnic še v članenju v zvezi. Kongres se je včeraj nadaljeval in bo danes zaključen.

Nam dnevem redno so referati Milene Petrovičevne, Milene Umbergerjeve, Jelene Markovićevne, dr. Zdenke Smrekarjeve in drugih.

* **Kongres Jugoslovenskega šumarskega združenja.** V veliki dvorani nove beograjske univerze je bil v nedeljo odprt kongres Jugoslovenskega šumarskega združenja. Razen delegatov iz Češkoslovaške se je kongresa udeležilo nad 200 delegatov združenja. Kongres je otvoril g. Lenarčič z Vrhnice. Kralja Aleksandra kot pokrovitelja je zastopal major Pužič, ministra za šume in rudnike pa generalni direktor Štamenković. Po pozdravu češkoslovaških delegatov je delegat Krstić izčrpno poročal o šumarskih razmerah na jugu naše države. Popoldne se je vršila debata o poročilu centralne uprave, zlasti o redukcijah v resoru ministrstva šum in rudnikov. Mnogi govorniki so ta postopek ostro kritizirali, istotako tudi prilike našega izvoza šumskih produktov sklepajo dolgoročni pogodbi za eksploatacijo šum itd. Diskusija je potekala zelo živahno.

* **Notar Mihael Korber t.** V Mariboru je umrl 16. t. m. po dolgi mučni bolezni ugledni notar g. Mihael Korber. Rodil se je leta 1858 v St. Ilju pri Velenju. Po dovršenih gimnazijskih študijah se je vpisal na juridično fakulteto v Gradcu. Stopil je nato kot koncipient v pisarno pokojnega dr. Janka Serneca. V tej dobi je skupno s svojimi tovariši dr. Dečkom, prof. Kosičom in prof. Majcnom agilno sodeloval pri narodnih in kulturnih društvi. Kasneje je prestopil k notarstvu in stopil v notarsko pisarno v Višnji gori. Kot notar je služboval v Senožečah, Ložu, Sevnici in od l. 1920 dalje v Mariboru. Kot odvetniški koncipient je na mariborski trgovski šoli poučeval tudi menično pravo in trgovsko računstvo. Povsod, kjer je bival je užival splošne simpatije, kajti bil je trden značaj in v svojem službovanju vreden in koncilijanten. Zapuščila vdova Marjo, rojeno Kovčič iz St. Vite pri Vipavi in tri hčerke. Bodi blagomu pokojniku ohranjen blag spomin!

* **Italijanska špičonaža na Korčuli.** Politič. na oblast v Splitu in iz Blata na otoku Korčuli prešla zaupno poročilo, da so finančni organi pri preiskavi seljaka Antona Cetinčiča-Petriča, ki je hotel odpotovati na italijanski otok Lastovo, našli pismo italijanskega optanta Gerbinija, ki stalno prebiva v Blatu. Pismo je naslovljeno na fašistično organizacijo na Lastovu. V pismu poroča Gerbinij omenjeni organizaciji o stanju naše vojne mornarice v Boki Kotorski ter končno zahteva, naj mu fašistična organizacija pošlje več bomb. Gerbiniju se je posrečilo pobegniti, seljak Petrič pa je bil aretiran in eskortiran v sodne zapore v Dubrovniku.

* **Kupite novinarske srečke!** 8 tem podprete šloveljubno akcijo JNU za ustanovitve podpornega fonda in lahko dobite za 10 Din glavni dobiček v znesku 250.000 Din ali vilo v vrednosti 150.000 Din. Manjši dobički so po 50.000, 10.000 Din, avto, planino in še 13.870 dobičkov. Zrebanje bo od 15. do 28. januarja 1928. Srečke se dobivajo pri JNU, dobrodelna loterija Sarajeva, ter v Ljubljani v trafikah Sever v Šenčurjevi ter v trafikah poleg Tiskovne za druge.

* **Izjava.** V dveh noticah od začetka t. l. sem v »Jutru« očitel g. Pavla Vesenjaku, kaplana v Teharju, da na dan volitev v oblastno skupščino radi volitev ni hotel iti neke bolnice sprevidi. Izjavljam, da sem se tekom kazenskega postopanja, ki ga je uvedel g. Pavel Vesenjak proti meni, prepirčal, da sem bil mistificiran in da je vse, kar se v navedenih noticah glede g. Vesenjaka trdi, docela neresnično. Gospodu Vesenjaku ne morem glede izvrševanja dušnopastirskih dolžnosti očitati nobene neokorektnosti. — Drago Žabkar.

* **Razpisane službe učiteljev-dnevničarjev.** Pri prosvetnih referatih okrajnih glavarjev v Celju, Mariboru (desni breg) v Mariboru (levi breg) Dolnji Lendavi, Murski Soboti, Ptuj in Smarju pri Jelšah je razpisano po eno mesto služiteljev-dnevničarjev za dobo do dne 31. marca 1928. Mesečna nagrada je določena v znesku 810 Din. Samo neoženjeni prosilci naj do 25. okt. vložijo opremljene ne prošnje pri velikem županu v Mariboru.

* **Vozni red na progi Rakek-Ljubljana.** Prejeli smo: Odkar se nam je spomlad spreminil vozni red na tej dvotirni progi, živimo vedno v nadi, da se nam vozni red vsaj sedaj za zimsko dobo primerno zboljša. Naša želja in nujna potreba je, da bi imeli tudi popoldne vlak za osebni promet. Vsekakor najbolj pogrešamo oni brzovlak, ki je prihajal ob 16. v Ljubljano. Govorilo se je, in baje je tudi že obljubila železniška uprava, da nam upostavi mesto ukinjenega brzovlaka mešani vlak, ki bi prihajal ob 16. v Ljubljano, a žalibog do danes se to še ni zgodilo. Z upostavitvijo takega mešanega vlaka ne bi imela železniška uprava nobene škode, nasprotno dobiček, nam Notranjem bi pa bilo vsestransko ustreženo. Radi te naše železniške misli smo že ponovno pisali in prosili za zboljšanje železniškega prometa na naši progi. Naši želji se je z zanimanjem pridružil še gremij ljubljanskih trgovcev in povzel tudi korake na merodajnem mestu, za kar mu prav lepa hvala. Prosim železniško upravo in druge merodajne činitele, zlasti pa narodne in oblastne poslane, da vse potrebno ukrenejo, da se nam vpostavi en popoldanski, četudi mešani vlak, ki bi prihajal okrog 16. v Ljubljano. — Notranji.

* **Loterija društva »Trgovska akademija«.** Dne 30. oktobra t. l. se zaključila loterija društva »Trgovska akademija« v Ljubljani. Ker precejšnje število onih, ki so srečke za to loterijo preleli, se ni nakažalo kupnine po 10 Din za vsako srečko, opozarjamo, da store to nemudoma, najkasneje do 27. oktobra, ko društvo zaključuje evidenco srečk, ki pridejo v poštev za dobiček. Razpečevalce prost društvo, da mu pošljejo izkupiček za prodane srečke ter obenem na položnici ali pa z dopisnico naznanijo serije in številke razpečanih srečk. Ako društvo teh podatkov pravočasno ne dobi, bo smatralo, da so plačane srečke najnižji serij in števil, razpečevalci pa bodo odgovorni društvu in kupcem. Preostalih nerazpečanih srečk ni treba vračati, temveč zadostuje obvestilo po dopisnici, katera serija in številka ni prodana. Do istega termina 27. oktobra sprejema društvo še naročila, toda le proti vpošiljati kupnine po 10 Din od srečke. Kdor še nima srečke, naj jo takoj naroči. Ta loterija nudi najugodnejše pogoje, ker stane srečka le 10 Din, dočim je dobičkov 885 od 50 do 100.000 Din. Izkušnja kaže, da so imeli pri loterijah največjo srečo baš oni, ki so kupili srečko šele na zadnje na prigovarjanje.

* **O 9. in 10. šte. mesečne revije »Zbor«.** Nam piše pevovodja iz dežele: Na »Zbore« sem naročen že od začetka njihovega izhajanja, od l. 1925. Zasledoval sem njih napredek in vsikdar sem se čudil žrtvam, ki jih doprinese pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« za izdajanje lista, še bolj pa, kako je mogoče, da znaša naročnina za tako obsežen list z bogato glasbeno vsebino in res zanimivim čitvom borih 40 Din na leto. In še bolj, da naša glasbena javnost lista ne podpira v taki meri, kakor bi zaslužil. Zadnja številka ima 16 strani glasbenega dela (Slov. narodne pesmi) in 10 strani književne priloge ter bi bila na književnem trgu vredna gotovo 25 Din; za 40 dinarjev pa dale uprava »Zborov« list vse leto. Priporočam pevskim zborom, da v svojih krogih in pri ljubiteljih naše lepe pesni »Zbore« razširjajo, da jim pridobijo nove naročnike in jim omogočijo nadaljni obstoj in razmah. Vsak naročnik naj pridobi listu vsaj še enega naročnika.

* **Pašičeva hči Dara se je omožila.** Iz Beograda javljajo, da se je svetnik v ministrstvu za zunanje zadeve J. Purić prošle soboto poročil s hčerko pokojnega ministrskega predsednika Pašiča — Daro Pašičevo. Purić je oni diplomatski uradnik, ki je bil svojedobno povzročil veliko senzacijo, ker se je bil baje zaročil z ameriško milijonarico miss Backerjevo.

* **Codrich in Galliani predana sodišču.** Zagrebška policija je zaključila preiskavo proti fašistoma Codrichu in Gallianu, ki sta hotela omamiti in nato odvesti poročnika Sirica s Sušaka na Reko. Oba sta bila predana v nedeljo sodišču v nadaljno postopanje.

* **Viomilec Pongratz aretiran v Zagrebu.** To dni so aretirali v Zagrebu starega znanca zagrebške policije, viomilca in pustolovca Ljudevita Pongratza, po poklicu knjigoveškega pomočnika. Pongratz ima med številnimi delikati na vesti tudi vlom pri posestniku Schlichu v Zagrebu, ki ga je oškodoval za 60.000 Din.

* **Vesela vest za naše radio-amaterje.** Naše radio-amaterje je zadnji čas zelo iznenadilo, da so konstatirali pri nakupu znano odličnih cev »MR 3«, da so te cevi sedaj opremljene z vratom iz bakelitna mesto nekdanjega kovinskega vratu. Ta sprememba je odstranila pri prvi delovanju kovinskih mas, iz katerih je bil sestavljen vrat. Tudi aktivna grejalna žica je sestavljena in montirana po novih ameriških metodah, tako da se je kvaliteta sprejemanja s cevmi »MR 3«, ki je bila tudi do sedaj odlična, izboljšala do skrajnosti. Cene cevov je pustila trdka »Tungsram«, d. d. vseseno nespremenjene, ker je prešla tovarna radi znatnega povečanja naročil k racionalnejšemu proizvajanju radio-cevi v seriji.

* **Požari ob železniških progah.** Železniška uprava je vsem podrejenim uradom razposlala okrožnico, naj posvečajo čim večjo pozornost, kako bi se preprečili požari, ki se čisto dogajajo ob železniških progah vsled isker iz lokomotive. Kurilnice morajo v redu držati mreže za lovljenje isker na dimpih lokomotiv, čuvali in nadzorniki proge pa skrbeti za to, da je proga vedno pod skrbnim nadzorstvom in da se požar, čim se opazi, hitro pogasi. Pri mostovih pa se morajo postaviti kadi, ki morajo biti vedno napolnjene z vodo.

* **Železniški revizor ponesrečil.** Na bosanski železniški postaji Vareš se je v petek popoldne pripetila težka nesreča, pri kateri se je smrtno ponesrečil železniški revizor Gjuro Ostojić. Revizor je padel med vagoni. Kolesa so mu zdrobila lobanjo in je Ostojić ostal na mestu mrtve.

* **Rodbinska tragedija v Drenovem Boku.** Iz Osjeka poročajo, da se je v Drenovem Boku odigrala prošli četrtek krvava rodbinska tragedija. Seljak Jakob Svetak, ki se je nedavno vrnil iz Amerike, je s svojim zetom Mirkom Poličem živel v hudem sovraštvu. Tako je tudi pretekli četrtek prišlo med njima do razburilivega razčunavanja. V potoku preprija je tast zagrabil revolver in sprožil. Ker pa kroglja zeta ni zadela, je Svetak z lopato pobil svojega zeta na tla. Razbil mu je lobanjo, Svetak se je nato sam prijavil orožnikom.

OBLAČILA tvrdke J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

* **Podzemski svet Gorjancev.** Iz Doljanov pod Gorjanci nam pišejo: Nad našo vasio na vrhu goratih Gorjancev ste dve globoki doslej nepreiskani podzemski jami. Ondan se je odpravila četvorica ljudi, da preišče jama tostran slemena. Najmočnejši med njimi si je privezal okoli pasu močno vrv, na kar sta ga druga dva jela polagoma spuščati v črno votlino. Brezno je globoko približno 30 m in je z ono onstran slemena nahajajoče se jama, v zvezi. Tisti čas, ko so mladeža moža spuščali v jama in je ta s svetilko v roki stal na dnu brezna, je tovariš v drugo jama metal kamenje, kar je ta v brezno dobro slišal, onadva, ki sta stala zgoraj ob odprtini, pa prav nič. Kolikor se je moglo ugotoviti s slabo svetilko, se nahajajo v jami in dalje po predorih ogromni kapniki. Bilo bi vsekako vredno in zanimivo, da se podzemsko čudo obeh jam natančneje preišče in pregleda.

TABOR 5. XI. ?

* **Grozna železniška nesreča.** Finančni tajnik dr. Vladimir Milinarič iz Varaždina se je prošil petek po službenih opravkih mudil v Zlatarju ter se v družbi inženjerja Mladjana Zvečer z vlakom vračal domov. V bližini Lepoglave je dr. Milinarič hotel iz enega vagona prestopiti v drugega. Na mostu, ki spaja oba vagona, je izgubil ravnotežje in padel tako nesrečno, da so mu kolesa odrezala glavo. Milinarič zapuščila vdovo z maloletnim otrokom. V Varaždinu je služboval šest let. Te dni je bil po službeni potrebi premeščen v Beograd, kjer bi moral 1. novembra nastopiti svoje novo službeno mesto.

* **Požar v centralnih zaporih v Skopju.** V nedeljo zvečer se je pojavil v centralnih zaporih v Skopju, kjer so zaprti tudi obtoženi bolgarski dijaki požar. Na pomoč so prihiteli poklicni gasilci in volaki, ki so ogenj pogasili. Arestantom se ni posrečilo pobegniti. Splošno se domneva, da je bil ogenj podtaknjen.

Ponos gospodinje
Pristno srebrni jedilni pribor za 6 ali 12 oseb dobavljen
F. ČUDEN, LJUBLJANA
Prešernova 1

* **Nevarna dečja epidemija.** Iz Rač so v mariborsko bolnico pripeljali otroka z otrpnjeno hrbtenico. To je menda v Sloveniji prvi primer dečje paralize, te nevarne otroške epidemije, ki se je pojavila letos skoro že v vseh evropskih državah in zahtevala tudi mnogo žrtve.

* **Volak smrtno ponesrečil pri večbi s puško.** V soboto popoldne je v Novem Sadu podporočnik 7. pehotnega polka Miša Ilić razkazoval volakom novi sistem avtomatične puške. Ilić se je nehoté dotaknil ležake puške. Ker je bila puška nabasana, je kroglja zadela redova Branka Sokića, ki je ostal na mestu mrtve.

Loterija društva Trgovska akademija v Ljubljani

se zaključí 30. oktobra 1927
27. oktobra neplačane srečke ne igrajo

Kdor kupi šele na prigovarjanje, ima navadno največje srečo. Hitite in kupite!

Srečke 40 Din, dobitkov 885 od 50 do 100.000 Din

* **Nova lekarna v Domžalah** se je otvorila včeraj, v ponedeljek. Imenuje se »k. Marilj Pomočnici«, njen lastnik je mr. ph. Drago Milič.

* **Pri zastajajočem telesnem odvajanju,** napetem telesu, odvečni žlezočni kislini, glavobolu razdražljivosti, občutku tesnobe, splošnih slabosti, utrujenosti pospešuje prirodna grenčica »Franz-Josef«, brez truda in bolečin lahko izprazni. Najznamenitejši zdravniki tega stoletja so vodo »Franz-Josef« z velikim uspehom porabljali pri moških, ženskah in otrokih. Dobiva se v

vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in proela dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica št. 4.

ITO — zobna pasta najboljša!
* Oblike kemično čisti, barva in plisirata tovarna Jos. Reich.

8
Subijoti, makaroni dolgi, kratki, ti in oni, polčki, zviti in trompete vse so dobre

Pekalete

(Dolge prih.)

Iz Ljubljane

* **Novinarji.** V svrhu razgovora o pravih za novinarski koncert ter o prihodnji glavni skupščini JNU se vrši v sredo, dne 19. t. m. ob 17. uri v damski sobi kaverne »Emona« članski sestanek, katerega naj se vsi novinarji zanesljivo udeležijo. — Tajnik.

* **Ljubljanski odsek društva mešč. ko šolskega učiteljskega** je včeraj zboroval na šentjakobski šoli pod vodstvom ravnatelja Hočevarja. Zborovanja se je udeležilo okoli sto učiteljev in učiteljic, ki so razpravali in poročili o sledilcih in največjim zanimanjem. Po prebranih zapisnikih je podal predsednik poročilo o letnem kongresu v Osijeku. Po tem poročilu so se obravnavale tekoče društvene zadeve, kjer je bila glavna točka mariborski kongres, ki se bo vršil prihodnje leto. Izvoljen je bil poseben odsek za propagandno razstavo v Mariboru ob priliki kongresa, sprejel se je predlog, da se za to priliko združijo vsi učiteljski glasbe na meščanskih šolah, da pride do le mogoče javni koncert ne samo šolske mladine, temveč tudi glasbenih učiteljev samih. Do kongresa plača vsak udeleženi učitelj 5 Din mesečno za kongresni fond. Sledilo je poročilo o delu za zboljšanje materialnega stanja. To vprašanje je v najtesnejši zvezi z novim osnutkom službene pragmatike. Poročevalec je podal izčrpno poročilo, po katerem so zborovalci dali svojim zastopnikom nova navodila z direktivo, naj se to vprašanje prej ne stavi z dnevnega reda, dokler se gnotni položaj vseh državnih nameščenec ne približa onemu pred vojno.

Za primer, kako so se druge države pobrigale za pravično rešitev gnotnega vprašanja svojih nameščenec, je bilo navedeno, da ima otroška vrtarica na Češkem po 30 letih službe 27.000 Kč ali 48.000 Din ali 4000 Din mesečno, česar pri nas ne doseže univerzitetni profesor. Zborovalci so bili pozvani, naj se z vso vno v povsod zavzemajo za zadeve, ki so vsem državnim nameščencom enako pri srcu. Ob koncu zborovanja so bili nominirani štirje člani v disciplinsko razsodišče.

* **Peta masa zadušnica** za pokojnim Iv. Franketom se vrši danes 18. t. m. ob 8. zi. v župni cerkvi v Trnovem.

* **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana** priredi v soboto, 22. t. m. ogled cementne tovarne v Trbovljah. Odhod iz Ljubljane z osebnim vlakom ob 14.15 min. Člani naj priložijo udeležbo I. tajniku do petka.

* **Društvo slovenskih sodnikov** ima svoj izredni občni zbor 23. oktobra ob 10. uri 30 min. v sodni palači v Ljubljani. Na dnevnem redu je razprava o uredbi k zakonu o činovnikih.

* **Poročilo se je včeraj g. abs. pravnik Branko Cvetko z gđ. Janko Ovsenikovo, abs. konservatoristino.** Obilo sreče!

* **Frankfurtski festival in hrv. plevaško društvo »Kolo«** iz Zagreba. V dnevi od 29. junija do 5. julija t. l. se je vršil glasbeni festival v Frankfurtu. Na tem festivalu so nastopale najodličnejše glasbene institucije cele Evrope. Jugosloveni smo bili na njem zastopani v prvi vrsti po zagrebškem »Kolu« in pozneje po karlovaški »Zorici«.

* **Kolo»** je nastopilo v oficijelnem delu festivala dne 3. julija in to z naravnost senzacijonelnim uspehom. Ta senzacijoneln uspeh Kolašev povdarjajo vsi glasbeni kritiki v svojih poročilih na razne velike liste cele Evrope. V oficijelnem delu je poleg zbora Kolašev nastopil samo še en zbor in sicer Bachov zbor iz Newcastlea. Vendar vsi listi povdarjajo, da je bil nastop Kolašev mnogo imponantnejši, zbor odličnejši, posebno pa še njegovi basi, katere omenjajo kritiki z nekim posebnim povdorkom. »Kolo« je izvajalo na tem svojem reprezentativnem nastopu dr. Širolov oratorij sv. brata Cirila in Metod. Ravno to delo pa so izvajali dne 22. t. m. v ljubljanski univ. dvorani, na kar opozarjamo naše občinstvo. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

* **Mestnemu gradbenemu uradu!** Dohod v nanovo urejeno Einspelerjevo ulico z Dunajske ceste zavirajo drevesa in občestni kamni. Prebivalci želijo v interesu splošnega prometa, da mestni gradbeni urad uredi svobodnejšo pasažo.

* **Pri direktili šum v Ljubljani** se odda služba začasne tipkarice z zvanjskimi službenimi prejemki. Prošnje naj se vložijo do 26. oktobra. Prosilke, ki so v državni službi naj vložijo prošnje po službeni poti; one pa, ki niso v državni službi, jo moralo opremiti z uradnimi listinami, ki jih zahteva člen 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenih.

* **Predavanje Slovenskega planinskega društva.** V petek 21. t. m. bo predaval g. prof. Janko Mikar v veliki dvorani hotela Union o Matterhornu in Monte Roz. Vstopnice po 10. 8. 5. in 2 Din se dobe v predprodaji v univ.ški trafikah in na večer predavanja pri blaginji. Vstopnice so nekoliko dražje kakor običajno pri predavanjih, to pa zato, da se odpomore Aljaževi kapeli, ki je začela v hudo denarno krizo. Z doslej nabranim denarjem se ne morejo poplačati ni-

ti zidarska dela. Predavanje bo pojasnjevalo več lepih sklopihnih slik.

* **Neakademike,** ki se žele udeležiti plesnih vaj slušateljev ljubljanske univerze prosimo, da pošljejo svoje prijave do 24. t. m. na naslov »Plesni odbor slušateljev ljubljanske univerze na univerzi.« 1551

* **»Samo ples in zopet ples gre naši mladini po glavi«** tako modrujejo naši resni pedagogi in tako tožijo premnogi starši. »Atena«, naše telesno-kulturno društvo, je drugih misli. Mlado življenje rabi naravne, ga telesnega izraza za svoje notranje zadovoljstvo, zato si želi svobodnih kretanj in gibanja. Veselje do plesa je znak in ritem zdravia. Nesmisel bi bil, ubijati v mladem človeku naravno željo telesne sile. Veselje do plesa izražajo instinktivno najprimitivnejši narodi; čim višja kultura, tem popolnejši izraz. Ako usmerimo to instinktivno voljo, to hotenje v estetsko-ritmčno ubranost, smo zadostili pravi telesnosti kulturi Plesna šola, ki vrši svoje delo na tej podlagi, hodi pravo pot. V plesnih tečajih »Atene« vidimo otroke, ki rajajo, dasi plešejo in vidimo deklice, ki se sučejo vesele in zadovoljne po dve in dve in ne pogrešajo kavalirjev, vidimo pa tudi gospodince in gospe, ki uživajo v plesu samem in ki pozabijo na konverzacijo. Vpisovanje v razne tečaje plesne šole se vrši v Ortopedskem zavodu Mladika, sredi in četrtek 19. in 20. t. m. od 17. do 19. ure.

* **Sokol I. na Taboru** priredi dne 22. oktobra t. l. otvoritveni, vstopnine prost zabavni večer s pestrim sporedom, združen z godbo in plesom. S tem se otvori niz zabavnih večerov z enako pestrimi sporedi. Vabljeni članstvo in vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo. 1536

* **Grofoloogia in hiromantija.** Znamo telepat Svengali sprejema privatne obiske ter konsultira o grofoloogiji in hiromantiji na znanstveni bazi v hotelu »Slon« dnevno od 3.—7. popoldne. Soba št. 15. I. nadst. Samo nekoliko dni. 1552

* **Pobeg od doma.** Ključavničarski mojster Avgust Hribar, stanujoč v Kladezni ul. št. 12, je prijavil v soboto, da je neznanom kam pobegnil njegov 18-letni sin Avgust po poklicu zlatarski pomočnik brez posla. Fant je šel onega dne po očetovem naročilu v Dolso po krompir. Tam pa je baje napravil nekdo nerodnost, nakar je, boječ se kazni izginil od doma bržkone preko meje v tujino.

* **Policijski drobiž.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1. telesna poškodba, 1. prestopke nedostojnega vedenja, 1. prestopke nepravilne vožnje, 4. prestopki cestnega policijskega reda, 1. prestopke razražjanja v gostilni, 1. prireditve s plesom in godbo brez dovoljenja, 1. prestopke zlaščevalnih predpisov, 1. nezgoda vsled nepravilne vožnje, 1. pobeg od doma, 1. najdba utoplenca in 4. prestopki obrtnega reda.

* **Nogavice najcenejše pri Dobeicu.** Pred škofijo 15. 188

Iz Maribora
* **Izdajanje potnih viz za potovanja v Avstrijo** je s pooblastilom avstrijskega poslanstva v Beogradu z dne 3. oktobra t. l. št. 61—18—A poverljeno tujsko-prometni zvezi za mariborsko oblast z omejitvijo, da se izdajajo vize v njeni pisarni le zveznim članom za določeno takso brez vsakih posredovalnih pristojbin. Taksa znaša za celoletno neomejeno potovanje v Avstrijo in nazaj Din 143, za enkratno potovanje Din 72 in za enkratno tranzitno potovanje skozi Avstrijo Din 15. V stremiljenju, da se olajša pot v sosedno državo, pomeni ta ukrep za Maribor in okolico vreden napredek, ker se zveznim članom ne bo treba posluževati oddaljenega konzulata v Ljubljani. Na drugi strani je tujsko-prometna zveza sedaj v prijetnem položaju, da nudi svojim članom ugodnosti, ki bodo njih število gotovo bistveno pomnožilo. Opozarjamo na to ugodnost našo javnost ter jo vabimo, da pristopi k tujsko-prometni zvezi kot podporni član. Obenem je prevzela tujsko-prometna zveza svoje poslovanje na splošno željo preskrbovanje potnih viz tudi za druge osebe, ki niso člani zveze, na ta način, da se bodo potni listi od nje pošiljali pristojnim konzulatom dnevno v vidiranje. Za to poslovanje se bodo zaračunali razen določenih taks, katere so za vidiranje predvidene, le še rezidualni stroški, ki jih ima zveza s posredovanjem. Preskrbovalce se bodo vize razen za potovanja v Avstrijo tudi še za potovanja v Belgijo, Češkoslovaško, Italijo, Nemčijo itd. Potni listi naj se oddajo v zvezni pisarni v Mariboru. Aleksandrova cesta 35.

* **Smrt mizarja pod lokomotivo.** V nedeljo zvečer se je dogodila pri železniškem prehodu nad korokiš kolodvorom težka nesreča. Ko je zavozil na prehod okrajne ceste večerni vlak, je sedel na progi železniški uslužbenec mizar Franc Baj iz Studencev. Lokomotiva ga je v hipu zagrabila ter ga vlekla več metrov po progi. Bil je takoj mrtve. Doslej še ni dognano, ali je prišel Baj pod lokomotivo po nesreči, ali je hotel izvršiti samomor.

Iz Celja

* **Sestanek članov krajevne organizacije SDS za mesto Celje** bo to sredo, dne 19. t. m. ob pol 21. v klubovi sobi Celjskega doma. Pridite vsi polnoštevilni!

* **Sestanek trgovcev in trgovskih nameščenec** se bo vršil nocoj ob pol 21. v restavracijskih prostorih Narodnega doma. Na dnevnem redu je razprava o izpremenjenih pravilih trgovsko-obrtno blagajne ter volitev dveh odbornikov.

* **Smrtna kosa.** Dne 16. t. m. je umrl v celjski javni bolnici 58-letni delavec Stefan Valentin iz Zavedne 73. — Dne 17. t. m. je umrl Jože Petre iz Petrovč v 51. letu starosti. N v m. p.!

* **Celjsko mestno gledališče.** V četrtek, dne 20. t. m. ob 20. se vprizori v celjskem gledališču Frana Milčinskega narodna pravljica s petjem, godbo in plesom v 4 dejanjih »Mogočni prstane«. Igra je imela v Ljubljani in v Mariboru izreden uspeh in je napolnila gledališče večer za večerom. Gospod

ravnatelj Bratina je oskrbel povsem nove scenerije, pevske točke je naštelirala iz prijaznosti ga. Kokotova, plesne pa gđ. Kovačeva, učiteljica za ritmično gimnastiko. Igra se ponovi v nedeljo ob pol 16.

e—Krajevni odbor Udruga vojnih invalidov za Celje praznuje v smislu svojih društvenih pravil dne 19. t. m. žalni dan v spomin padlih in umrlih vojnih žrtv. Ob 8. zjutraj se bo brala v to svrhu v župni cerkvi sv. Danijela spominška maša, h kateri se vabijo vse države in javne korporacije.

e—Celjsko godbeno društvo je priredilo v soboto v mali dvorani Celjskega doma prijeten in dobro uspel družabni večer. Društveni salonski orkester pod vodstvom kapelnika g. L. Kubište je odigral najprej nekaj koncertnih točk, pozneje pa igral za ples. Gostom je dobro postregel g. restavrat Hlavač. Žeteli bi bili, da bi se v zimskem času taki družabni večeri večkrat ponovili.

e—Celjski hišni posestniki se opozarjajo, da je potekel dne 15. oktobra zadnji termin za plačilo občinskih naklad. Stranke, ki so s plačilom zaostale, naj poravnajo naklade najpozneje do konca meseca oktobra.

e—Čuden način samomora. V noči od petka na soboto je našel stražnik pod železniškim vijaduktom pri hotelu »Pošta« mladega človeka, ki je bil navidezno nezvesten in je kazal znake zastrupljenja. V bolnici so ugotovili, da je povzročil svinčnik. Dolgo časa je simuliral nezavest, nato so ga vendarle spravili na noge. Najbrž ima obremenjeno vest.

e—Nesreča ali uboj. V celjsko javno bolnico so dne 11. t. m. prepeljali 33-letnega Andreja Planka iz Sv. Lovrenca pod Prožnikom. Po izpovedi sorodnikov je Plank obiskal tri dni poprej v vinogradu nekoga kmeta, kateremu je dalj časa delal. Planka so nato pogrešali dva dni ter ga našli pri nekem koritu nezavesnega. Izkazalo se je, da je dobil hud udarec v tilnik in na očesu. V kolikor je sodna obdukcija dognala, je skoro gotovo, da so Planka, ki je vojni invalid, napadli neznani jantir ga obdelali z raznimi predmeti. Plank je na posledicah težkih poškodb v javni bolnici v Celju umrl.

Iz Novega mesta

n—Lukazev sejem v Novem mestu, ki je eden najbolj obiskanih na Dolenjskem, se bo vršil letos 25. oktobra.

n—Novomeška gasilska župa se pripravljala na veliko gasilsko slavnost začetkom novembra. Ob tej priliki se bo vršila blagoslovitev nove motorne brizgalne in slovesno odlikovanje gasilcev.

n—Nenavaden napis. Nad vrati uradne sobe okrajnega ekonomna na okrajnem glavarstvu je napis: »Primitite tatu, ki v tej pisarni krade! Zmanjkale stvari! Informirali smo se in zvedeli, da je bil g. okrajni ekonom radi pogostih tatvin v svoji sobi prisiljen obesiti nad vrata omenjeni napis.

n—Zopet tatvina. Novomeškemu odvorniku dr. Globokniku je z njegovega posresta v Trški gori zginito za 1 voz sena. O tatovih ni sledu.

Iz Zagorja

z—Deložacija državnega uslužbenca. V četrtrek je na zahtevo državnega zaklada izvršil sodni organ deložacijo železniškega kmetnika Janeza Šebka. Prisilna deložacija šebka, ki ima nad 60 let službe in je že nekaj mesecev bolan, je vzbudila splošno ogorčenje. Značilno je, da se je izvršila v času zakonskega predloga ministra za socialno politiko dr. Gosarja o podaljšanju stanovanjske zaštite.

z—Vodovodno napeljavno v Dolenjo vas. Podstrano in novo zgrajeno občinsko izo-lirnico so pričeli graditi te dni.

z—Udruženje vojnih invalidov je radi tehničnih zaprek preloščilo dramatično predstavo »Poslednji mož« na mesec november.

z—Čudno maščevanje. Gostilničar L. v Selih je radi nerednega plačevanja prenehajal dajati delavcem v ciglarni Müller blago na kredit. Delavci so se mu nato maščevali s tem, da so mu v bližini hiše postavili en meter dolgo krsto s križem in z napisom »Puf je umrl« in »Naj počiva puf in L. v miru«. Čudno krsto so najprej opazili lovci, ki so šli mimo gostilne na lov. Obvestili so gostilničarja, ki je odstranil krsto s »epufom« ker za redne plačnike »puf« še vedno obstoji.

z—Nepad pod Sv. Planino. V pondeljek ponoči so fantje pri posestniku Bokalu pod Sv. Planino klicali Bokalove sinove na koražje. Posestnik Bokal je fante opozoril, naj ne razgrajajo, ker jih bo sicer nazna-

nil orožnikom. To pa je fante tako razkazalo, da so pričeli s kamenjem bombardirati hišo. Po naključju ni bil nihče ranjen. Fante so vsi ovađeni in pridejo pred sodišče.

Naši onstran granic

p—Slovenske reklamne listke je dala tiskati v Jugovi tiskarni trgovka Frančiška Eker v Gorici. Kvesturni organi so te listke zaplenili, ker Ekerova ni zaprosila dovoljenja za to. Kaznovana bo Ekerova pa tudi tiskarna! Fasistični »Popolo« v Trstu je ves iz sebe radi teh reklamnih listkov. Nevarjetno se mu zdi, da se še sedaj zgodi kaj takega in zahteva strogo obsodbo trgovke Ekerove. Divjaški »Popolo« označa pri tem slovenščino za neumno. Neumen pa je samo »Popolo«. Gorški trgovci vedo, da morajo zapreti svoje »botege«, ako ne bo v nje ljudi, ki govorijo »neumno« slovenščino.

p—Dalmatinskoalbananske zveze zahteva Trst nazaj, da bo mogel z njimi izvajati italijanizacijo po Dalmaciji, kakor se je to vršilo pod Avstrijo. O tem se je govorilo tudi na kongresu društva »Dante Alighieri« v Jakinu. One zveze so pripadle Benetkam, katere pa nimajo volje, da bi dalmatinsko plovbo vrnilo Trstu. Iz Trsta je še sedaj preveč italijanskega poseganja po Dalmaciji! Tudi preveč italijanskih listov prihaja tja!

p—Na razpoloženo so postavljeni Anton Krmac, učitelj v Vipolžah v Brdih, Ivan Pečenko, učitelj v Kubeđu in Antonija Markovič, učiteljica v Podpeči. Premesena je učiteljica Angela Medvedšek iz Rižan v Rieja-Belto v Piemontu.

p—Unur je v Gorici g. Karel Murovec, znan lesni trgovec.

p—Na mejo proti Jugoslaviji je došlo 80 finančnih stražnikov, ki se porazdelijo na razne kraje. Oblasti trdijo, da se tiho tapstvo ob meji širi kljub velikemu številu finančnih stražnikov in milicijev, ki vršijo službo noč in dan.

p—Dantejev spomenik v Tolminu razkrijejo prihodnje leto 24. maja, na dan obletnice vojne napovedi.

p—Tržaški promet. Meseca septembra je bilo po izvešju trgovske zbornice skupnega pristanjskega prometa 3.668.191 kvintalov napram 3.266.992 kvintalom lanskega septembra. Torej znaten narastek — ako so številke prave. Promet prvih letošnjih 9 mesecev znaša skupno 35.697.027 kvintalov napram 35.299.926 kvintalom lanskim prvih 9 mesecev. Trgovska zbornica izkazuje znatno povečanje pristanjskega prometa po velikem padanju v prejšnjih mesecih, sicer pa čitamo v tržaških listih še vedno članke, ki izražajo strah pred bodočnostjo Trsta, ker je promet vedno hujše ogrožen s strani severa!

Sokol

Članstvu Sokola I. v Ljubljani

Megleni in dolgočasni jesenski dnevi so tu. Polagoma prihaja starša zima v deželo. Veselo in živahno vrvenje v toplih sončnih pramenih je utihnilo, neodoljiva sila, ki nas je gnala pod mlo nebo v popoldanskih in večernih urah, je izgubila svojo moč. Prosti čas, ki smo ga uporabljali za okrepitve telesnega zdravja s kopanjem, izprehodi in v raznim gibanjem v svežem zraku, nam je na razpolago v druge namene.

Bratje in sestre, ali bomo v tem dolgem odmoru, da nam potep zasije gorko pomladansko sonce, popolnoma zanemarili skrb za telesno zdravje? Ali naj dopustimo, da izginejo moči, nabrane v poletju, da zopet ohlape naše mišice in da pomohukli ves naš organizem? Komur je mar telesa lepota in zdrav ter krepek razvoj telesa in vsega našega organizma, ta bo tudi v zimskem času posvetil nekaj ur telesni negi in okrepitvi.

In kdo vam nudi za to priliko? Krasnata telovadnica, odgovarjajoča vsem higijenskim zahtevam in opremljena z vsem modernim telovadnim orodjem, vam je na stežaj odprta in vas vabi, da vstopite v naše vrste, kjer gojimo zdrave telesne vaje v krogu prijateljev in znancev — bratov in sester. Tabor vas pričakuje, da vam daj novih življenjskih sil, ki vam bodo večale telesno moč, da boste šli z veseljem na delo, da bodo zadovoljna vaša srca.

Ni tehničnih izgovorov niti za mlade niti za starejše. Za vsakogar je primerna telovadba potrebna, vsakomur je v korist. Treba samo nekaj trdnje volje, da se vsak odloči in da privrati pride v naš krog, potem bo ostal nam zvest in stalen posestnik telovadnih ur. Naj nikogar ne plaši izgovor, da doslej še ni telovadil, zakaj tudi za začetnike imamo primerne vaje in potrebne skrb, da mu jih podamo tako, da mu bodo prebavljive.

Koliko je starejših bratov in sester, ki bi bile zanje telesne vaje prava življenjska potreba in dragocen vir telesne jakosti in splošnega fizičnega zadovoljstva. Dve uri v tednu bi moral pač vsakdo žrtvovati za dobrobit svojega telesnega zdravja!

Sokol I. vabi vse svoje članstvo brez izjeme na stan in spol v svojo telovadnico, kjer mu nudi najlepšo priliko za telesno udejstvovanje, ki bo vsakomur le korist. Frdite torej vsi, ki žutite v sebi sokolsko zavest in potrebo po telesni okrepitvi.

Telovadne ure za žlane so v pondeljek, sredo in petek od 8.15 do 9.30, za starejše brate samo v pondeljek in petek, za članice v torek in četrtek ob istem času.

Šah

Šahovski turnir v Londonu

London, 13. oktobra

Prva tri kola so končana in šest moštrov stoji na prvem mestu, vsak z dvema točkama. Od Angležev igra zelo dobro Buerger, čisto mlad fant, ki je dosedaj remiziral z Bogoljubovom in Tartakowerjem.

Jaz sem imel dosedaj tri Neangleže: Niemcoviča, Tactakowerja in Colleja. Colle je fin, jak igralec, ki je v zadnjih letih imel zelo lepe uspehe. Zmaga, ki se mi je večkrat posrečila, je torej važna. Važnejše se mi zdi, da sem prve igre prestopal brez težav in s tem prikrlil manjkajoči trening.

Marshall igra zelo interesantno in, kakor vedno, predrzno. Včeraj bi bil kmalu prevrnil Bogoljubova. Nada Angležev sta Buerger in Fairhurst, oba zelo mlada, oba polna idej, oba teoretično zelo podkovana, oba v polnem razvoju.

Za danes popoldne je komite pripravil novo interesantno točko: vsi dvajset igralcev igra brzi turnir z 10imi sekundami za potezo. Zdi se mi, da ima v brzi igri največ šans Niemcovič, mogoče tudi Tartakower. To sta igralca z velikansko rutino, ki seveda v brzi igri odloča.

Sledeča moja partija proti Colleju je trajala samo nekaj več kot 3 ure. Dobljena je v napadu ki prične že zgodaj v otvoritvi.

Beli: Dr. M. Vidmar. Črni: E. Colle.

Igrano v Londonu 12. oktobra 1927.

1. d2 — d4 Sg8 — f6

2. c2 — c4 e7 — e6

3. Sg1 — f3 b7 — b6

V tej moderni otvoritvi zasede črni s figurami točko 4.

4. g2 — g3 Lc8 — b7

5. Lf1 — g2 Lf8 — b4+

Tudi ta poteza ima nalogo, držati oblast na točko 4.

6. Sb1 — d2 — — —

Rubinsteinov poizkus.

6. — — — 0 — 0

7. 0 — 0 Tf8 — e8

Stolo pripravila polje f8 za tekača. Poteza ni logična. Tekoč bi moral vzeti konja na d2, ki napada polje e4.

8. Dd1 — c2 Lb4 — f8

Bolje bi bilo Lb4 × d2. Sedaj se beli polasti točke e4 in začne z napadom.

9. e2 — e4! — — —

Grozi e4 — e5 in Sf3 — g5.

9. — — — d7 — d5

Edina poteza. Na d7 — d6 pride tudi e4 — e5.

10. c4 × d5 e6 × d3

11. e4 — e5 Sf6 — d7

Na 11. — — — Sf6 — e4 sledi 12.

Sd2 × e4 d5 × e4. 13. Sf3 — g5

Dd4 × d4. 14. Sg5 × e4 z grožnjo Se4 — g5 ali Se4 — f6 +

12. Tf1 — e1! c7 — c5

13. Lg2 — h3! c5 × d4

14. e5 — e6 f7 × e6

15. Lh3 × e6+ Te8 × e6

Črni nima druge obrambe Na 15. — — —

Kg8 — h8 sledi Sd2 — b3 z grožnjo Sf3 — g5.

16. Te1 × e6 Sd7 — c5

17. Te6 — e1 — — —

Navidezno zelo močna poteza 17. Dc2 — f5 ne gre radi g7 — g6!

17. — — — Sb8 — c6

18. Sd2 — b3 Dd8 — f6

19. Sb3 × c5 Lf8 × c5

Močnejše kot h6 × c5, ker prepreči 20. Sf3 — e5, na kar bi sledilo 20. — — —

d4 — d3!

20. Lc1 — f4 Ta8 — f8

21. Sf3 — g5! g7 — g6

Na 21. — — — Df6 — f5 sledi Dc2 × f5 in Te1 — e8 +

22. Te1 — e6 Df6 — f5

Na 22. — — — d4 — d3 bi prišlo

23. Dc2 × d3! Lc5 × f2 +. 24.

Kg1 × f2 Df6 × b2 + (24. — — —

Df6 × g5 25. Te6 — e8!) 25. Dd3 — e2 Dd2 × e1. 26. Te6 × c6!

23. Dd2 × f5 Tf8 × f5

24. Ta1 — e1! d4 — d3

25. Te6 — e8 +! Kg8 — g7

26. Sg5 — e6 + Kg7 — f7

Na 26. — — — Kg7 — f6 dobi 27.

g3 — g4! d3 — d2. 28. Te1 — d1.

27. Se6 × c6! b7 × c6

28. Lf4 — h6 se vda

Na 28. — — — g6 — g5 sledi seveda

29. Te8 — f8 + Kf7 — g6. 30. Te1 — e6 + Kg6 — h5. 31. Tf8 × f5

d3 — d2. 32. Tf5 × g5 mat.

Dr. Milan Vidmar

Turnir v Londonu

Senzacija IV. kola: Vidmarjev poraz po Retlju.

V nedeljski številki smo prejeli zaradi pokvarjene proge netočno poročilo o poteku četrtega kola. Točni so naslednji podatki.

Prekinjena partija iz I. kola Colle-Yates se je nadaljevala ter je bila po 74. potezi znova prekinjena v boljši poziciji za belega. Senzacija IV. kola pa je bil poraz dr. Vidmarja, ki je igral z Retljem. Vidmar je kot črni izbral Philidorovo obrambo ter je v sredini prešli kmalo in je moral po 54. potezi kapitulirati. Damski gambit Colle-Fairhurst je končal v 37. potezi z zmago belega. Remis je končala indijska partija Winter-Marshall. Tri partije so bile prekinjene: španska igra Yates-Bogoljubov v 51. potezi, črni ima oster napad; Tartakower-Thomas v 60. potezi, bel ima kmeta več; Niemcovič-Buerger v 47. potezi, bel ima dobljeno pozicijo.

Stanje po IV. kolu: Marshall, Reti, Winter 2 in pol; Bogoljubov, Niemcovič, Tartakower 2 (1); Vidmar 2; Colle 1 in pol (1); Yates 1 (2); Buerger 1 (1); Fairhurst 1, Thomas 0 (1).

10. remis v Buenos Airesih

Buenos Aires, 17. oktobra. 15 partijah šahovskega matcha med dr. Aljechinom in Capablancu je po 30. potezi končala remis.

London, 17. oktobra pe. Danes se je odigralo V. kolo šahovskega turnirja v Londonu. Buerger-Colle remis, Bogoljubov je v krasni igri porazil Winterja, Marshall-Tartakower remis, Niemcovič je dobil proti Thomasu, partiji Vidmar-Yates in Fairhurst-Reti sta bili prekinjeni. Stanje po V. kolu: Bogoljubov, Niemcovič 3 (1); Marshall 3; Tartakower, Reti 2 in pol (1); Winter 2 in pol; dr. Vidmar 2 (1); Colle 1 in pol (2); Yates 1 (3); Buerger 1 (2); Fairhurst 1 (1); Thomas 0.

Gospodarstvo

Zvišanje carin v sosednih državah in dumping

Navzile sklepom svetovne gospodarske konference glede odprave carinskih ovir, vidimo države, ki se sicer zavzemajo za nalažba te konference, istočasno pa skušajo dati raznim panogam gospodarstva še večjo zaščito potom povziranja obstoječih carinskih tarif. Avstrijski carinski odbor je že sklenil zvišati carine na mnoge kmetijske in industrijske proizvode. Zaščitne carine omogočajo avstrijskim industrijskim podjetjem dober razvoj in obvladovanje domačega trga. Podjetja izkoriščajo to svojo pozicijo in prodajo svoje izdelke pri nas po skrajno nizkih cenah, dokler ne prisilijo domače industrije, da prenehajo z obratovanjem.

Tipičen primer te prakse vidimo v industriji lesnih vijakov (ta industrija uživa v Avstriji močno carinsko zaščito, poleg tega pa je kartelirana in dobiva baje izvozne premije). Z namenom, da uniči našo domačo industrijo, prodaja pri nas svoje proizvode za polovico ceneje. Ta uničujoč boj se izvaja že polna tri leta. Zato bi morala naša država ob priliki pogajanj za revizijo trgovinske pogodbe zahtevati, da se onemogoči take metode konkurenčne borbe, in to tem bolj, ker se imajo tudi druge naše industrije boriti proti avstrijskemu dumpingu, odnosno stoji pred pričetkom take uničevalne kampanje, posebno s strani onih avstrijskih podjetij, ki bodo deležna povziranja naših carin. Poleg tega pa bi bilo treba v primerih, kjer je namen izozemstva uničiti našo industrijo, zvišati carine. Ugovor, da bi povziranje carine obremenilo domačega konsumenta, v takih primerih nima stvarne podlage, ker izvaja izozemska kartelirana industrija dumping samo toliko časa, dokler ne uniči naše domače industrije. Čim pa doseže ta cilj, lahko zviša cene na nivo, ki se ji vidi primerno.

Ne smemo dopuščati, da dalje propada naša industrija, ker tu ne gre samo za interese industrijcev, temveč tudi za splošno narodnogospodarske interese, za interese zaposlenega delavstva in končno za ohranitev davčne moči prizadetih podjetij. Vprašanje zaštite naše industrije pred dumpingom je velike važnosti za njen bodoči razvoj. Mislimo, da bi bilo najlažje rešiti to vprašanje potom posebnega zakona proti dumpingu, kakor že obstoja v mnogih državah.

— Požarevaška oblast se pogaja za inozemsko posojilo za gradbo novih železnic. Požarevaška oblast se za nekaj mesecev neobvezno pogaja z inozemskimi finančnimi skupinami zaradi posojila v višini 4—5 milijonov dolarjev, ki bi se imelo uporabiti za gradbo novih železnic v oblasti. Smatra se, da stojih pogajanj pred zaključkom, kajti te dni je izšel v listih poziv za predložitev tozadevnih ponudb do konca tekočega meseca. Finančni minister je posojilo odobril že v avgustu. To bi bilo prvo oblastno posojilo v inozemstvu.

— Zavarovanje tovarnega in brzovoznega blaga ter živali na železnicah. V »Uradnem listu« od 17. t. m. so objavljeni pogoji, pod katerimi se vrši zavarovanje brzovoznega in tovarnega blaga ter živali na državnih železnicah po Evropski delniški družbi za zavarovanje blaga in potniške prtljage s sedežem v Beogradu, ki je, kakor smo že poročali, sklenila z ministrstvom za promet tozadevno pogodbo.

— Polofaj na hmeljskih tržiščih. Kakor poročajo iz Savinjske doline, se kupijski položaj kljub žvrtstemu razpoloženju na zunanjih tržiščih še ni bistveno spremenil. Sprito nastopanja novih hmeljarjev se zopet v večji meri pretresa vprašanje zaštite izvora (o čemer je »Jutro« zadnja leta že mnogo pisalo). Savinjski hmelj naj bi se zaščitil tako, da bi se signaliziralo z označbo »Južnostajerski« Savinjski hmelj. Označba »Južnostajerski« je potrebna zaenkrat zaradi tega, ker je še vedno mnogo inozemskih kupcev, ki poznajo savinjski hmelj le pod označbo »Südsteirischer Hopfen«. Podrobnosti te zakonite zaštite naj bi se končno določile na skupnem sestanku zastopnikov ministrstva za kmetijstvo in vode ter zastopnikov Hmeljarskega društva v Zalcu. Obenem z zadevno odredbo naj bi se izvršila tudi reorganizacija Hmeljarskega društva, ki je pokazalo letos spritno izrednih dogodkov na hmeljskem tržišču, da ne ustreza vsem zahtevam hmeljarjev. — Po poročilu Zadruge trgovcev s hmeljem in delničniki pridelek v Zaten (Češkoslovaška) je bil pretekli teden nakup zelo živahen. Pri nespremenjenju čvrsti tendenci je bilo povpraševanje večje kakor ponudba. Na tržišču in na deželi kupujejo blago zastopniki pivovariv iz Nemčije in Češkoslovaške, trgovci in komisijonarji, zadnji večinoma na nemški račun. Cene so se gibale med 2900 — 2350 Kč za srednje blago (77.50 — 79.70 Din za kg) in 2400 — 2500 Kč za prvostavno blago (81.80 do 84.20 Din za kg). Napetost med cenami se je zmanjšala, ker se je blago srednje kakovosti podražilo za 100 Kč. Pod 2300 Kč je težko kupiti tudi slabše vrste blago, pod 2500 Kč za 50 kg pa producenti večinoma nečejo oddajati dobrega blaga. — Na nürnberškem hmeljskem tržišču je pretekli teden značilno dovolj ceneno, prodanih pa je bilo 16000 doz. Cene so se okrepile. Tendence je mirna, toda čvrsta. Za prvostavno in srednje blago so bile naslednje cene: tržni hmelj 150 — 240 mark, hallertauski 180 do 315 mark, württemberški 190 — 300 mark za 50 kg.

— Stanje Narodne banke 8. t. m. (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlika napram stanju od 30. septembra). Aktivna: kovinska podlaga 478.9 (+ 10.2), saldo raznih računov (tečajne difference deviz) 1292.4 (— 4.3), posojila na menice 1232.4 (+ 28.3), lombard 262.7 (+ 14.7); pasiva: obtok bankovcev 5913.7 (+ 150.4), državne terjatve 170 (— 31.7), žirovne terjatve 793.2 (— 11.9); skupaj obtok plačilnih sredstev 6886.9 (+ 106.8). Ostale postavke so ostale v glavnem nespremenjene. Od početka julija, ko je bil realiziran izkupice velikih inozemskih posojil, se je obtok bankovcev znatno dvignil, in sicer od 5256.9 milijona Din (22. junija) na 5913.7 milijona Din (8. t. m.), medtem ko se je istočasno obtok plačilnih sredstev (bankovci, žirovne in državne terjatve) dvignil le od 6697.6 na 6886.9 milijona Din.

— Konkurz Slavenske banke, d. d. v Zagrebu. Prejeli smo: Pred zagrebškim konkurznim sodiščem vršijo se likvidacijski naroki, na katerem se obravnava priznanje obstoja prijavljenih terjatev, je v glavnem končan. Predstavnik ljubljanskega upniškega odbora je zastopal na naroku terjatve, katere so bile potom njega prijavljene. Vsem

terjatvam brez razlike so se priznale obresti do 24. septembra 1926 (dan otvoritve predkonkurza), ne pa do 19. maja 1927 (dan otvoritve konkurza), zaradi česar pa upniki na kvoti, ki se jim bo izplačala, ne utrpel nikaže škode: kar dobe v kvoti manj na obrestih, to dobe več na glavnici. Za naknad ne prijave se bo obavil likvidacijski narok 24. in 25. t. m. Stalni upniški odbor se bo v smislu hrvatskega konkurznega zakona določil dne 29. t. m. v Zagrebu na upniškem zboru, na katerem bodo delegati ljubljanskega upniškega odbora zastopali interese potom njega prijavljenih in zastopanih terjatev.

— Demantirana vest o pogajanjih za posojilo v višini 30 milijonov angleških funtov. Ze teden dni krvi v naši javnosti vest o pogajanjih za veliko inozemsko posojilo v znesku 30 milijonov funtov. Kakor poročajo iz Beograda, je ta vest brez podlage. Ministrstvo financ je sicer prejelo v zadnjem času več resnih ponudb, predvsem glede posojil za gradbo novih železnic, vendar se za enkrat konkretna pogajanja še ne vršijo. Ministrstvo financ proučava te ponudbe skupno s predstavniki Narodne banke ter Državne hipotekarne banke.

— Konkurz je razglasil o imovini Efektne banke M. Jankove družbe z o. z. v Ljubljani. Konkurzni komisar sodni svetnik Jos. Janša, upravniki mase dr. Jos. Savjetic ml. (Prvi zbor upnikov 28. oktobra, oglasitveni rok do 1. decembra, ugotovitveni narok 20. decembra).

Iz življenja in sveta

20urni polet iz Afrike v Brazilijo

Južni Atlantik prvič preleten!

Francoska letalca kapetan Costes in poročnik Le Brix sta dospela v Port Natal v Braziliji po 20urnem poletu iz Saint Louisa v Senegalu. Preletela sta 3200 km in sta kot prva premagala južni Atlantik.

V Parizu je ta polet izzval velikanško zadoščenje. Francoska avijatika, ki je letos utrpela toliko bridkih porazov, beleži naposled uspeh, kakršnega ne morejo pokazati druge dežele na kontinentu. Bil pa je polet tudi res svoje vrste drzen čin poguma in samozaupanja. Pri prvem startu v Saint Louisu se je letalo lahko poškodovalo in Costes in Le Brix sta morala počakati, da so bile izvršene potrebne reparaturne. Pri drugem startu je letalca nagažala nepopisna vročina. Piloti sta morala napeti vse moči, da sta se dvignila v primerno višino, ki je omogočila svobodno razmah aeroplana.

Pomembnost tega poleta nam bo jasna šele tedaj, če pomislimo, da Atlantiskega oceana v smeri iz vzhoda proti zapadu doslej še ni preletelo nobeno letalo. Dolžina proge francoskih letalcev je samo za 500 km krajša od zračne črte med Franciscum in Honolulu. Pri tem pa je treba pomisliti, da so atmosferske nevarnosti na črti, katero sta preletela Francoza, mnogo težavnejše od vremenskih razmer med San Franciscum in med ciljem ameriških letalcev.

Navdušenje v Natalu, kjer se je letalo spustilo na tla, je bilo vredno poguma, s katerim je bilo podjetje izvršeno. Letalca sta priletela v Natal zvečer. Kljub pozni uri — bilo je samo 20 minut pred polnočjo ameriškega časa — se je zbrala na letališču ogromna množica, ki je Francoza navdušeno pozdravljala. Na letališču se je pojavil takoj tudi guverner José, ki je letalca prisrčno čestital. V ranih jutranjih urah sta bila Costes in Le Brix sprejeta tudi od predstavnikov lokalnih oblasti.

Ves čas poleta od Pariza do Saint Louisa je radioaparati počivali. Šele v Senegalu so ga popravili, da sta morala letalca na drugi etapi svoje vožnje obveščati svet o položaju aeroplana. Parnikov sta srečala med potoma prav malo. Iz Porta Natala bosta nadaljevala polet v Rio de Janeiro in v Buenos Aires. Če bodo vremenske razmere posebno ugodne, pa nameravata Costes in Le Brix leteti še naprej proti severu in pristati v New Yorku.

Miss Elderjeva na Azorih

V soboto, 15. oktobra je nemški parnik izkrcal na Azorih miss Elderjevo in njenega spremljevalca Haldemana. Parnik je pristal v Horti, kjer sta bila letalka in navigator prisrčno sprejeta. Sedaj se doznajajo tudi podrobnosti s poleta «American Girl». Letalo je zašlo, ko je imelo že nad polovico pota za seboj v viharu cono ter se je 8 ur borilo z nepopisnimi težavami. Ko so bile težave premagane, je nastala napaka v mašineriji. Kljub temu sta Elderjeva in Haldeman letela naprej. Bila sta celih pet ur izpostavljena opasnosti, da jima stroj eksplodira in raznese letalo, kar bi pomenilo sigurno smrt v morskih valovih. Po petih urah poleta med življenjem in smrtjo sta letalka opazila nizozemski petrolejski parnik «Barendrecht». Bil je kakih 350 milj pred Azori. Signalizirala sta, da sta v nevarnosti in sta prosila naj jima posadka pomaga. Nato sta se spustila na gladino. Spuščanje je bilo precej težavno, ker se ni vršilo pri belem dnevu. Mornarji nizozemskega parnika so se pošteno trudili, da so spravili Elderjevo in Haldemana na krov. Hoteli so dvigniti tudi letalo iz vode, toda pri tej manipulaciji je prišlo do nepriskakovane eksplozije. Letalo je bilo hipo-

ma v plamenu in «Barendrecht» jo je moral odkuriti z največjo brzino, kajti bil je sam natovoren s petrolejem in bati se je bilo, da se njegov tovor ne vname.

Elderjeva in Haldeman sta v zraku prebila 35 ur in sta bila docela izčrpana. Na krovu nizozemskega parnika sta se vendarle hitro opomogla. Vsi, ki so prišli z Američanko v stik, so se čudili njeni hladnokrvnosti in dobri volji. V 7 do 8 urah bi bil aeroplan dospel v Pariz, da ni počila cev za dovajanje goriva.

Miss Elderjeva in Haldeman sta se menjavala pri krmilu letala in v 35 urah vožnje je letalka počivala samo 10 ur. Haldeman je pazil na stroje in je pridno polnil tanke. Elderjeva priznava, da je bila ves čas vožnje zelo nervozna in da je le z največjim zatajevanjem vodila letalo v viharjih conah.

Miss Elderjeva se bo danes, v torek, vkrcala v Horti na neki portugalski parnik ter se odpelje z njim v Lizbono in v Pariz, kjer ostane dva tedna, potem pa se vrne z ladjo v New York. Prihodnje leto namerava letalka zopet poskušati svojo srečo in leteti vnovič iz Amerike v Evropo. Razume se, da je Elderjeva danes predmet splošne pozornosti v Ameriki in Evropi. Ravnatelj nekega newyorškega gledališča je ponudil 10.000 dolarjev nagrade, če nastopi samo v enem prizoru, ki bo posnet za kino. Doslej pa je letalka odklonila kakor vse druge tudi to ponudbo z izgovorom, da se mora držati svojih obveznosti, ki ji prepovedujejo podobne angažmane.

Claudia Victrix,

glavna igralka v velikem francoskem filmu «Princesa Maša», kojega svečana premijera se je vršila v Parizu v prisotnosti najvišjih francoskih oblasti in zastopnikov tujih držav.

Pobeg nemškega poslanca iz Italije

Dr. Reuth Nicollusi, bivši nemški poslanec južne Tirolske v italijanskem parlamentu, je pred nekaj dnevi prekoračil italijansko mejo in je srečno pobegnil iz dežele strahov Mussolinijevega režima. Fašistične oblasti so mu delale same neprijetnosti. Najprej so ga izčrtale iz odvetniške liste ter mu onemogočile prakso. Na ta način je prišel poslanec ob krah. Istočasno so začeli fašisti nadzirati vsa njegova pota in vohunili, s kom vzdržuje družabne zveze. Odpirali so mu pisma in jih cenzurirali. Še malo in poslanec bi bil zapadel deportaciji, kajti konfiniran je stvarno že bil.

Pobeg iz Italije se je vršil čez Oetzalske Alpe in je bil zelo nevaren. Moža sta spremljala žena in sin. Vsi trije so prodirali ponoči v temi in viharju. Vsi premočeni in izčrpani so dospeli na bano v njeni postavi toliko trpljenja, da je celo Sehon za hip gnilo in je rekel kakor prijaznejšo besedo. Tedajci pa je Saloma planila pokoncu, da so zlovestno zacingljali kalcedoni in uhljih. V obeh ji je zažarela ponos. Odsla je. Ni marala, da bi jo Sehon pomiloval. Hotela je ljubezni.

Ona, čije ramena, nedri in boki so se nekoč iskriili od sladostnosti, premagujoč najsilnejše moške, je bila zdaj vsa slaba in pohljevna pred mladeničem, ki ji je s svojim jantjarjetvotnim telesom vzbujal nekdanje želje.

Nekega večera, ko so se izpod ohlapnih rokavov po bliskovito sprožile dolge roke, blede kakor lunin žarek, kadar posine skozi ebenaste oblake, je Sehon zvedavo stopil k nji.

Ni slutiti, da so te roke nekoč vriskaje dvignile na srebrni skledi ležečo glavo Janeza Krstnika, med tem ko je telo Salome drhtelo od nepopisno prožnih in mehkih valov razkošja, da so rahlo žvenketali dragulji na laseh, na rokah, na vratu in na prsih, na vsej blesteči nagoti mladega telesa...

Takrat je bila zmazala z nagoto, toda mladost Salome se je izpremenila v brezdanji prepad, ki je požiral moškega za moškim. Sopara njenega telesa je bila vonjavejša od ambra in kadila; toplota njene polti je bila dražja od safirjev. Ustne ki so ji gorele od neskončne okrutnosti, so sijale bolj žarko od rubinov, padajočih v dolgi ovratnici do grudi. Skoraj pošastne oči so imele več og-

varska tla, kjer so si oddahnili. Doktor Reuth Nicollusi se bo etabliral v Monakovem, kjer bo prevzel mesto generalnega tajnika Društva «Andreas Hofer». Italijanske oblasti pa so seveda izdale za njim tirnico in so ga obtožile, da je pobegnil brez dovoljenja.

Pred nekaj dnevi je hotela skupina švicarskih strokovnjakov obiskati Italijo, da si na licu mesta ogleda novo-zgrajeno cesto Varese-Como-Milan. Ekskurzije se je hotel udeležiti tudi socialno demokratični svetnik tesinskega kantona Canevascini. Vložil je v ta namen prošnjo pri pristojnem italijanskem konzulatu. Konzul pa je prošnjo odbil z utemeljitvijo, da mu ne more podeliti vizuma zaradi njegovega političnega prepričanja. Ko so Canevascini-njivi znanzi zvedeli za ta ukrep, so sklenili, da ostanejo vsi skupaj doma. Konzulat je nato svojo nerodnost hotel popraviti in je prekalil prvotni ukrep, toda Švicarji so močje in so ostali raje vsi doma, kakor da bi se ponizali pred fašistično vsemočnostjo.

Wutte zopet na svobodi

Položil je 100.000 šilingov kavcije.

V soboto zvečer je bil dr. Wutte, o katerega aretaciji smo pred dnevi poročali, izpuščen iz graških zaporov. Moral se je svačeno zavezati, da brez dovoljenja preiskovalnega sodnika ne bo izpremenil svojega bivališča ter položiti kavcijo 100.000 šilingov (800.000 dinarjev). Petdeset tisoč šilingov so zbrali Wuttejevi prijatelji in jih je njegov zagovornik takoj izročil sodniku, za ostalo vsoto pa jamčita advokat dr. Pranghofer in Wuttejeva žena tako dolgo, da bo izvršena transakcija za dosego hipoteke na hišo Wuttejeve žene v Gradcu.

Ob sedmih zvečer je dr. Wutte, oprt na palico, zapustil jetnišnico graškega deželnega sodišča in se odpeljal v avtomobilu, ki je čakal pred poslopjem. Dogodek ni vzbudil nikake pozornosti.

Amerika na vrhuncu blagostanja

Predsednik ameriških Zedinjenih držav je imel v Pittsburghu senzacionalen govor, v katerem je izrekel pomembno ugotovitev, da se ameriško ljudstvo ne sme več baviti z vprašanjem, kako bi se njegovo blagostanje še bolj povečalo. Pripomnil je, da obstoji problem Američanov v tem, kako porabiti in naložiti kapital, katerega so si stekli v zadnjih desetletjih. Predvsem je aktualno vprašanje štedenja. Od l. 1900. se je imetje Američanov potrojilo, t. j. poskočilo je od 88 milijard na 275 milijard. Danes pride na vsakega Američana povprek 3000 dolarjev (170.000 dinarjev!). Premoženje je razdeljeno dovolj splošno in kdor dela, ne trpi pomanjkanja in lakote. Tudi ameriški delavec je v vrsti tistih srečnikov, ki jim ni potrebno revoltirati proti kapitalu. Češ da mu ne da živeti. Amerika ima vsega dovolj in mora paziti samo na to, kako bo ohranila, kar si je na račun drugih pridobila.

Senzacija v Vatikanu

Papež bo odstranil francoskega kardinala.

Decembra se bo v Rimu sestal konzistorij, ki bo izvedel v sedanjih časih kaj nenavadno ceremonijo: svečano bo odstavil francoskega kardinala Billota. Vatikan bo ob tej priliki vnovič dokazal, da je papež vedno na strani močnejšega. V Italiji se papeška stolica postavlja ob stran fašizma proti klerikalnim popularom, v Avstriji se ogreva za Seipila in je n. pr. potisnila ob zid Udeja, propovednika čistega katolicizma — in v Franciji drži s frama-zonom in republikanem Briandom ter zastavlja vso svojo avtoriteto proti klerikalno-monarhistični «Action Françai-

se» Léona Daudeta. Billot se je postavil na stran preganjane «Action Française» in sedaj ga bo Vatikan kaznoval s tem, da mu bo vzel kardinalski klobuk.

Ceremoniji, ki se bo, kot že omenjeno, vršila v začetku decembra, bodo prisostvovali: dva škofa, dva apostolska protonotara, prefekt papeževih palač, en komornik, sekretar svetega kolegija, en prelat kot zastopnik Billota in drugi cerkveni dostojanstveniki. Odstavitev se bo vršila po isti formuli, ki jo je l. 1838, prečital papež Gregor XVI.,

ko je kardinal Odescalchi odložil svojo kardinalsko čast. Glasi se:

«S polnomočjem Boga Vsemogočnega, apostolov Petra in Pavla in Našega vzamemo na znanje odpoved na kardinalat z vsemi pripadajočimi privilegiji in častmi in v bodoče se naš brat ne bo več mogel nazivati kardinala. Ne bo imel ne aktivne ne pasivne volilne pravice pri kardinalskih poslih, zlasti ne pri volitvi papeža. V ta namen ga odvezujemo od priseg, ki jih je položil pri svojem imenovanju.»

Zveza baltičskih držav

Nova akcija za federalizacijo Baltika. — Vzroki dosedanjega neuspeha. — Poljska in baltičske države. — Pilsudski za zvezo baltičskih držav s Poljsko v sporazumu z Rusijo

V. M.—s. Varšava, v začetku oktobra. Letonski minister zunanjih zadev Cilens, naslednik Meierowicza (pred leti najbolj popularnega politika baltičskih držav in najbolj znana letonska osebnost v inozemstvu) je postal v teku poslednjih mesecev zelo aktiven. Zdi se, da se njegova politična in diplomatska dejanja razvijajo v smeri širših političnih ciljev, predvsem pa namerava odstraniti ovire, ki stoje na poti sporazumu med baltičskimi državami. Svojo nalogo je razdelil na več etap. Izhodišče mu je sporazum med Letonsko in Litvo. Vsa znamenja kažejo, da ta sporazum ne bo težaven. Znatno težje pa se bo pridobila za takšno sodelovanje Estonka.

Ideja Zveze baltičskih držav ni nova. Doslej se je vršilo osemnaest baltičskih konferenc pod vodstvom ministra za zunanje zadeve te ali one zainteresirane države. Teh konferenc so se udeleževali zastopniki naslednjih držav: Estonske, Letonske in Finske na vseh konferencah. Poljska na trinaestih in Litva na šestih. Kovenski državnik se niso hoteli udeležiti nobene konference, pri kateri so sodelovali varšavski diplomati. To je poglavitni vzrok, da se poljsko — litavski spor toliko časa zavlačuje in da še vedno ni rešen. Sicer pa so tudi finski državnik v poslednjih letih ponovno pokazali, da jih zamisel zveze baltičskih držav ali baltičske federacije nič preveč ne ogreva. To so bile naivnejše zapreke, ki so se pojavile na vseh dosedanjih baltičskih konferencah, vršivših se izmenjačito v Rigi, Revalu, Varšavi, Helsingforsu in Kovnu. Spor za Vilno in pa finska rezerviranost sta onemogočila sleherni konkretno razpravljanje. Vse konference so se končale brez praktičnih rezultatov, s čisto teoretično ugotovitvijo, da so baltičske države za mir in za sporazum. Trgovinska pogodba med posameznimi baltičskimi državami bi se bila lahko sklenila brez teh skupnih konferenc: prav tako bi razmere same prisilile k ureditvi trgovinskih odnosov s sosednjimi državami.

Politična unija ali ustanovitev federacije držav je seveda mnogo težja zadeva, odtoč toliko zaprek, ki niso niti danes spravljene s poti. Ni moči prerokovati, kdaj se bodo odstranile. Ena pa je že sigurno: morebitna unija ali federacija bi imela izključno obrambni značaj. Države, ki bi bile stopile vanjo, bi se na ta način zavarovale pred morebitnimi imperialističnimi poizkusi sovietov in Nemčije. Velik del politične javnosti na Letonskem, Estonskem in Litvi se boji, da ne bi skušali radikalni živili v Moskvi in Berlinu skaltiti baltičskih političnih vod in podrediti svojemu vplivu večje stranke v teh državah, ki bi na ta način postale orodje tujih politik.

Javno mnenje baltičskih dežel se zaveda, da teritorialen obseg, število prebivalstva in gospodarska sredstva posamezne baltičske države ne dopuščajo izoliranosti; nobena država ni sama zase dovolj močna, da bi bila mogla trajno obraniti svojo državno neodvisnost. Letonska meri 67.791 km.², Estonska 47.538 km.², Litva 50.542 km.² skupaj 165.875 km.², kar znači, da bi vse tri države kot celota zavzemale samo dve tretjini površine, ki jo meri Jugoslavija. Pri številu prebivalstva je razlika še večja. Estonska šteje 1.752.000, Letonska 1.844.805 in Litva s Klajpedom 2.229.876 prebivalcev, skupno tedaj 5.826.681. To se pravi: približno polovico prebivalstva Jugoslavije. Če bi uspela akcija, da bi se te države spoile v unijo, bi ta struktura vendarle ne predstavljala velike teritorialne in fizične moči Velika neznost pa je pri snovanju take zveze dejstvo, da so vse tri baltičske države republike, tako da ni strahu, da bi se bili ob njih federalizaciji pojavili še ustavno — politični zapletilci. Če pa bi se pridružila tej federaciji še Finska, kakor je bilo v prvotnem načrtu, tedaj bi se obseg Unije baltičskih držav povečal za 388.483 km.², kar pomeni, da bi merile skupaj 554.354 km.², torej dva-

krat več od naše kraljevine. Prebivalstvo vseh teh baltičskih držav pa presega 9 milijonov. Baltičska zveza bi imela eno tretjino več prebivalcev od Avstrije, a pol drug milijon več od Madžarske.

Svoje dni se je mnogo govorilo in pisalo o možnosti, da bi vstopila v baltičsko zvezo tudi Poljska. Zoper ta načrt so se slišali številni ugovori in v Varšavi in v glavnih mestih baltičskih držav. Ti ugovori pa so bili bolj taktičnega nego načelnega značaja. Večina političnih strank v baltičskih državah se je bala, da bi utegnila Poljska v morebitni baltičski zvezi prevzeti vodilno mesto. Pod poljsko hegemonijo pa ne bi hotela priti nobena baltičska država. Se važnejši moment pri njih pa je ožir na Rusijo, tako do sedanje — bolševiške — kakor do bodoče — konsolidirane. Baltičski državnik niso hoteli dati Rusiji niti najmanjšega povoda za obdolžitev, češ da so baltičske države za protirusko politiko. Zato so se skrbno varovali polonofiliških izjav. Pa tudi v sami poljski republiki so desničarski politični krogi zoper protirusko politiko baltičskih federalistov. Federacija Poljske z baltičskimi državami zagovarjala v Varšavi samo levčarje, ki se sploh trudijo, da bi priborili zmago ideološki federalizma. Če bi se res ustvarila baltičska zveza s Poljsko, bi imela nova državna unija obseg 940.973 km.² in 37 milijonov prebivalcev. To predstavljala velesilo, ki bi imela popolno moč nad Baltikom in Vislo. Na ta način bi se bila uresničila želja nekaterih zapadnoevropskih državnikov, ki naglašajo potrebo čvrstega zida med Nemčijo in Rusijo, ki naj bi se raztezal od baltičske obale tja do Karpatov.

Glede politične strukture v posameznih baltičskih državah bodi omenjeno, da so v Estoniji politično najmočnejši agrarci, na Finskem je kmečka zveza na drugem mestu (prvega zavzemajo socialni demokrati), na Letonskem so na prvem mestu socialni demokrati, na drugem pa agrarci. V Litvi prevladujejo agrarci.

Iz teh podatkov se vidi, da imajo agrarci v vseh baltičskih državah odločilno ali vsaj važno besedo. Tudi to bi moglo biti nekaka idejna vez med temi deželami. V tem delstvu imajo pristaši federacije tudi močan argument. Na Poljskem so agrarne stranke takisto dokaj močne in vplivne. Če bi se vse poljske kmetijske stranke zedinile, bi bile po številu najmočnejša poljska politična organizacija. S tem dejstvom morajo resno računati in pristajati i nasprotniki morebitne baltičske zveze.

V poslednjem času kažejo mnoga znamenja, da sedanji poljski ministri predsednik Pilsudski odločneje od svojih predhodnikov podpira idejo baltičske federacije s polskim sodelovanjem. Najnovejša diplomatske akcije poljskega poslanika v Moskvi Pateka kažejo, da skuša neoficielni «poljski diktator» pridobiti tudi rusko diplomacijo za ta načrt. Pilsudski si tudi prizadeva, da bi poravnal spor med Litvo in Poljsko z nekako kompromisno rešitvijo vilenjskega vprašanja. Ako mu uspe sporazum z Litvo in z Rusijo, tedaj ne bo več resnejših ovir na poti k baltičski državni zvezi. Poljsko — ruski sporazum bi bil zelo pomemben tudi zbog tega, ker bi se z njim razbremenili skrbi, ki so jih doslej imeli posamezni državniki baltičskih držav glede poljsko — ruskih odnosov in marsikateri pomislek bi bil razveljavljen. Seveda, končne odločitve še ni: sploh je navada maršala Pilsudskega, da ne razkriva preroke svojih političnih načrtov. A vse prejšnje politično delovanje Pilsudskega jasno pričuje, da ni opustil svojih federalističnih zasnov in da jih skuša izvesti še bolj odločno neko leto 1929. V ta namen hoče skleniti kompromis tudi z Ukrajinci in Belorusi, ki bivajo na ozemlju Poljske.

Glede na vse te okoliščine ne dvomimo, da bi ustvaritev baltičske zveze s sodelovanjem Poljske in v sporazumu s sovjeti značala popoln preobrat političnega položaja na evropskem vzhodu.

Jih Karásek z Lvovic:

Salomina smrt

Ni minil dan, da ne bi bila Saloma v spremstvu svoje edine sužnje obiskala hiše Sehon, lovca gazel.

Židovska princesa, čije starikave gube je varljivo skrivala debela plast pomade, je ljubila zalega mladeniča, ki je bil ves rjav in temen in ni imel mimo belih zob ničesar svetlega na sebi; samo koderst lasje so dajali višnjevi odsev, kakor da bi bili posuti z azurnim prahom.

Salomonine oči so se sijale v žarkem ognju kakor zvezde. Trudna bledest uvele polti pa je pričevala o laži.

Ali je Sehon zvedel, kdo je čudna žena, ki mu prinaša darove in ga zalezuje s sladkostrastnimi besedami? Komaj je slutiti, kakšne sence se plazijo za postavico, ki se je dan za dnem pojavljala na pragu njegove hiše. Prihajala je drgetajoča, zbegana in žalostna. Telo ji je ovijal vijoličasti pepel, roke so se medlo izgubljale v zavojih dolgih rokavov; glavo ji je pokrivala od nedrji segajoča ruta in v uhljih so bleščali temni kalcedoni.

Vsak njen gib je izražal željo, da bi privabila njega, ki je zmerom bežal pred njo in je imel zanjo samo smehljaj, rogačič se njeni starosti in zopnosti.

Često, ko je nenadoma klonila v kot lovčeve hiše in si zakrila obraz z dlanmi, ne da bi jokala, marveč da bi poplavalila oči s temnino in praznoto, je bi-

nja nego najbolj črne in najskrivnostnejše granate.

Zdaj je prešinjal te roke mrz mraz starajočega se telesa. Vzlic temu so bile še vedno krasne, kadar so se nagloma izprožile v vsej svoji goloti. Bile so take, kakor da bi jih bil za davnih dni izdelal iz slonove kosti neznan umetnik. Zdaj nežne in vzvišene, zdaj divje in grabežljive, roke princeze in krempelj karpije. Sehon se je v tistem hipu sklonil k njim in je šepetal besede vročnega zamaknenja: oči so mu hlastno vpijale njih lepoto, kakor požira žejno grlo tamariško vino...

Tedaj je Saloma spustila obleko s sebe in je v večernem smraku gola zaplesala pred Sehomom.

Pod temnimi oboki so ji zažarele oči. Plesala je strastno kakor za mladih let. Osuplo jo je motril Sehon. Izginila je starost. Telo je postalo prožno in lepo. Ramena so se zaoblila. Noge so bile videti sloke kakor noge gazel.

Z napol zaprtimi očmi je plesala Saloma ritmičen ples in Sehon jo je primerjal z ženami, ki jih je ljubil.

Na mah pa je obledel spomin nanje in Sehon je začutil željo, da razkrije poslednjo skrivnost te žene, ki je širila okoli njega tajinstven čar zašle lepote.

Kakšna nepopisna žalost je bila v teh očeh, ki so se svetlikale iz temine liki dva žareča oglja med sivim pepelom! Kako čuden je bil blesek te pozne nagote, tega života, ki je bil nežen kakor star kašmir!

Noge z zlatinji sandali so poskakovale nad zemljo, kakor da bi bile hotele za vekomaj uteči z nje.

Saloma se je zatopila v sanje; telesni gibi so ji uspavali dušo. Lasje so se razpustili in niti čutila ni, kako so se lovili dolgi kodri za kalcedone na uhljih in za rubine v ogrlju.

Spominila se je mladosti, ko je plesala v palači iz belega marmorja, ondi pred tetrahrom, za glavo Janeza Krstnika. Tiho je bilo v dvorani; čuli so se samo pritajeni vzdih dvorjanov, ki so motrili njeno telo, šibkejšo od vinske trte... Zgostile so se vonjave okoli nje, mešale se z rdečimi plameni zubljev, zataknjenih na pozlačene stebre iz al-gumovega lesa.

Kako davno je bilo to! Tako davno! Saloma je vzdrgelala. Spomini so se žalostno plazili po mrtvi preteklosti kakor hijene po grobljih utrove dežele.

Tedajci se ji je zavrtilo Bila bi se zgrudila na tla, da se ne bi vzravnala s poslednjim naporom ginevačje moči. Za čigavo glavo pleše danes pred Sehomom? Čutila je, da se vse njeno bitje zliva v ta ples. Samo nocoj in nikdar več šele utegne občutiti slast njegovih poljubov...

Sehon je vzkrilnil in se je opotekel proti nji.

— Sehon! — se je izvilo Salomi iz prsi. Smrtno utrujena je padla na tla. Klonila je tako tiho, kakor da bi se bila večerna senca razprostrela po mahu.

Sehon se je sklonil nad njo.

Molče ji je zrl v obličje.

Zdaj je bila zopet stara. Videl je, da so ji obrvi pobarvane, ustne oličene; medlo se je svetila šminka na licih in po smrtno hladnem čelu so polzele potne kapljice, kakor da bi rosilo po belem marmorju. Videl je do groze tuje obličje in se je obrnil. Občutil je stud.

Oči Salome so se docela stemnile. Opri si je život s komolcem, grebla je s pobarvanimi nohti po podu; hotelo se ji je, da bi si razgrizla telo in vpila do onemoglosti — toda oblačja je nima kakor okrožena zver. In počasi je odšla iz sobe, zakrivaje si obraz z dlanjo. Telo ji je drgetalo pod vijoličastim pepelom, ki se je medlo vlekel za njo...

Naslednjega dne je prišla k Sehonovi hiši sužnja. Prinesla je kakor po navadi darove svoje gospodarice. Tokrat je odšla tako preplašena, da ni niti čula, kako prezirljivo je Sehon odklonil darove.

Po noči, ko se je bil Sehon vrnil iz naročja mlade ljubice, je našel novo darilo na pragu svoje hiše. Ravnodušno je odgrnil jermas.

Iz prsi se mu je izvil prestrašen krik. Na srebrni skledi je ležala glava Salome.

Smrt ji je bila zarila v čelo še globlje gube, a po mrzli polti so se bile sesedle kaplje krvi. Iz napol odprtih ust je zrla v Sehona blest, izžarevajoča strahotne žarke, rdeče iskre, ki so ga z groznimi očitki žgale do srca...

C. Phillips Oppenheim:

Milijonar brez denarja

»Evo ga. Po vaših besedah vidim, da nimate bližnjih prijateljev in da ni nikogar, ki bi pogrešali njegove družbe. Če je tako, osvobodite se vendar tega sedanega življenja! Izginite povsem! Razširite med znanci glas, da ste šli za delj časa v inozemstvo. Odpravite se v city ali v kako mesto na deželi in izkušajte si zaslužiti nekaj šilingov za življenje, če najdete koga, ki bo dovolj visoko cenil vaše delo. Ta poskus bi utegnil temeljito popraviti vaše stanje.«

Ernest Bliss je počasi vstal. »Tako to, doktor, je tisto, kar imenuje Dicky Senn vaš zdravni razum?« je vzkliknil s porogljivim smehom. »Bolj zdravo je in bolj razumno od vsega, kar ste kdaj slišali,« je osorno odvrnil dr. Aldroyd. »Ne čudim se, da vam ne gre do živega. Četrty ali peti mladi lenuh ste že, ki me nadleguje v teku zadnjih tednov.«

Bliss je pomolil zdravniku roko. »Morda se kedaj spomnim vašega sveta,« je rekel malomarno. »Z Bogom!«

Dr. Aldroyd je bil očitno razdražen. Ozrl se je na iztegnjeno roko, nato pa se je naredil, kakor da je ne vidi. »Z Bogom!« je dejal kratko, sezaje spet po svoj dnevnik.

Čelo mladega človeka je zažarelo od rdečice. Toda brzdal se je. »Vidim, doktor, da vam nisem hudo simpatičen.«

»Ako naj govorim čisto odkrito, moram res priznati, da niste izmed tistih bolnikov, ki bi z njimi rad zapravljali svoj čas.«

»Zakaj ne?« je vzkliknil Bliss.

»Zato, ker je svet poln resničnega gorja. Zato, ker je na milijone mož in žena, ki niso bolni, bedni po svoji lastni krivdi. Mnogi hirajo

od pretežkega dela, mnogi zato, ker jim nedostaja najpotrebnejšega, mnogi zato, ker se žrtvujejo v blagor svojih bližnjih, ne da bi gledali nase. To so ljudje, ki rad zastavim svojo zdravniško umetnost za njihovo ozdravljenje. Vi — pri tej besedi je zaničljivo pomeril bogataša — »vi pa nimate nikake moralne odporne sile. Teden dni bi se nemara še premagovali, a potlej bi bilo konec vaše moči.«

Bliss je stal kakor vkopan. Stisnjene ustnice so dajale njegovemu obličju povsem nov izraz. »Tak to je vaše mnenje o meni?« Njegov glas je bil hripav in izzivajoč. »Nu, čujte, kaj vam odgovorim. Dicky Senn mi je pravil, da ste bili svoje dni na univerzi znan sportnik. Ponudim vam stavo. Jelate da ste vodja in prvi zdravnik v bolnici Sv. Jakoba?«

»Predsednik sem v upravnem svetu tega zavoda.«

»Pred nekaj dnevi sem videl vaše ime pod okrožnico, s katero vabite javnost, naj zbere petdeset tisoč funtov, da se prizida bolnici novo krilo. Dobro! — Teh petdeset tisoč funtov stavim jaz proti temu, da mi stisnete roko in se pošteno opravičite, ako danes začnem s petimi funti v žepu novo življenje in prebijem leto dni samo ob tem, kar bom sam zaslužil. Ali ste me razumeli?«

»Čul sem vas,« je odgovoril dr. Aldroyd, ne da bi se mu bil izpremenil obraz. »Vaše ime in vaše bogastvo sta gotovo znana ljudem; lahko si mislim, da bi vaš vinotorec, vaš dobavitelj cigaret ali vaša banka z veseljem sprejeli za leto dni vaše dragocene usluge in bi vas primerno nagradili.«

Jeza, ki je vzkipevala v mlademu človeku, je kaj ugodno izpremenila njegovo vnajnost. Svinčena praznina njegovih oči je izginila in lice mu je pobagrenelo. »Tako klavrn malopridnež, kakor vi mislite, pa vendarle nisem,« je izdaval iz sebe. »Znahte, da se ne mislim prav nič okoristiti s svojim bogastvom in imenom. Službo sprejemam samo kot brezposelnik Bliss. Ako pride na dan ali ako kdo zasluži,

kdo sem, ostavim svoje mesto neutegoma. Ako v teku bodočih dvanajstih mesecev kakorkoli uporabim svoje imetje sebi v prid, naj bo stava izgubljena. Ali sprejmete?«

Dr. Aldroyd je jedko pokimal. Ni se zdelo, da bi ga stvar bogve kaj zanimala. »Kakopak, bolnica se vaših petdeset tisoč funtov ne bi branila,« je dejal.

Bliss je potegnil iz žepa ovoj, v katerem je bilo nekaj novčanic, in ga je položil na mizo. Zdravnik ga je nejevoljno porinil od sebe. »Za svoje svete ne morem sprejeti nikake nagrade. Verjetnost, da se ne boste ravnali po njih, je tisoč proti eni.«

»Tem bolje za vas! Tedaj dobi vaša bolnica petdeset tisoč funtov!«

Nestrpno, skoro nevljudno je doktor vstal. »Morda,« je rekel z nejevoljnim glasom.

Bliss se nekaj trenutkov ni ganil. Nato je s stisnjeno pestjo udaril po mizi.

»Pol minute še ni, kar je imela bolnica veliko upanja, da pride do tega denarja. A zdaj naj me vzame vrag, če ga dobite!«

»Stava tedaj ne velja?«

»Pač, velja! In dobiti jo hočem!« je zagrmel Bliss in je treščil z vrati za seboj.

Tisti, ki je zdaj z izrazom srdite odločnosti ostavil hišo dr. Aldroyda, ni bil več prejšnji Ernest Bliss. Posadil je šoferja v voz, sam pa je sedel v njegovo silno začudenje k volanu in je spretno vodil avtomobil po mnogoljudnih ulicah, dokler ga ni ustavil pred mrko pisarniško zgradbo.

Tu so bili prostori odvetniške tvrdke Crawley & sin. Predstojnik pisarne je z mnogimi pokloni spreml Bliss v šefovo sobo. Le-ta je sprejel prišleca s spoštljivim pozdravom, kakršen pristoji samo najuglednejšim klientom.

Pri „TEKSTILBAZARJU“ v Ljubljani, Krekov trg šte. 10

se prične jesenska prodaja cenejša kot bi bila

RAZPRODAJA

V dokaz evo Vam cen:

Velika partija tirolskega sukna.

moškega, 150 cm, močno, prejšnja cena sedaj samo Din 90.—

Din 56.—

Modno križasto in rižasto sukno

140 cm široko, prej Din 95.— sedaj

76.—

Fino moško sukno 140 cm

v modnih barvah; prej Din 145.— sedaj

100.—

Fino, čisto volneno double sukno 140 cm

za vrhne sukne in raglane; prej 185.— sedaj 120.—

Cisto volneno moderno sukno

140 cm za damske plašče; prej 165.— sedaj

95.—

Fine, moške, moderno izgotovljene suknene obleke

prej 980.— sedaj

445.—

Izgotovljene suknene obleke

za dečke; prej Din 190.— sedaj

100.—

Elegantni moški klobuki

prej Din 110.— sedaj

45.—

Moške suknene vrhne suknje in raglani

(double sukno) prej Din 1160.— sedaj samo

600.—

Fini, široki flanel barhant

zelo širok, perilni; prej Din 18.— sedaj samo

12.—

Keper-barhant, najmočnejši, perilni

prej Din 19.— sedaj

14.—

Cisto volneni velour

140 cm širok, toplo, lahko blago za damske plašče; prejšnja cena Din 155.— sedaj samo

98.—

OSTANKE

prodajamo v prvem nadstropju za skoro polovično ceno.

Avtogaraže in vozniki,

dve skupni leseni garaži in zaprto vozovno remizo ter veliko odprto remizo, radi prezidave prodam. — Na ogled je v Mariboru, Mlinska ul. 23, dvorišče. 10817-2

Prvovrstno ogrsko salamo

dobite pri
JUL. CRIPPA, MARIBOR.

Iščemo

LOGARJA

za gozdno in lovsko službovanje

za veleposestvo-grajščino v Sloveniji blizu Zagreba

Plača mesečno 600 Din (dinarjev šeststo) in kurjava.

Ostali deputat po dogovoru. Nastop službe takoj ali s 1. novembrom 1927. Le pridni, trezni in zanesljivi

logarji naj pošljejo svoje ponudbe na upravo „Jutra“

pod šifro POSTEN I.

„JUNIPER“

je eno francosko žgane z brinjevim ekstraktom je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, tiganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini.

Glavna zaloga:

Vitimir Dolinšek
Agentura „Juniper“

Celje, Gosposka ulica št. 26

Trgovci zahtevajo
engros cene.

Zimsko perilo

oplate, raznovrstne obleke itd
kupite najbolje pri

JAKOB LAH, Maribor,
samo Glavni trg 2.

Kdor plačuje takse in pristojbine

in uporablja takсни zakon in pravilnik

nujno potrebuje dopolnila in spremembe k istemu.

Izdala jih je Tiskovna zadruga v Ljubljani in stanejo s poštnino vred Din 9.—

Zastopnike

dobro vpeljane sprejemem za vsa večja mesta

za prodajo novega pralnega preparata, potrebnega v gospodinjstvu obrtu in industriji. Samo serozni in dobro uvedeni gg. pridejo v poštev. — Ponudbe s prepisom ev. spričeval in referencami na Publicitas d. d., Zagreb. Gunduličeva 11. pod „Za 13.757“.

Svetovnoznane original

LUTZOVE PEČI

iz Bludenz-a
in emajlirane z napisom

ma v zalogi
inž. MATE GUZELJ, Ljubljana-Šiška, Jernejeva cesta 5 (blizu stare cerkve), na dvo rišču pod žižo Celovška cesta šte. 58.

Smrekovega ljubja

(čresla)

kupimo nekaj vagonov. Ponudbe na Osječka tvornica usnja d. d.

Osijek (dolnji grad).

L. Mikuš

Mestni trg šte. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,

ki ima 366 dni

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obrajan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

„VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnikova naslednikih
tiskarna in litografični zavod
Ljubljana, Breg šte. 12.

izvrstno se zabavam
ko čitam
René La Bruyère

Hektorjev meč

(Roman „Jutra“

ta sijajni velezanimivi zgodovinski roman

iz časov francoske

revolucije in

Napoleona Bonaparta

Tako mične ljubavne zgodbe

Tako žive slike

nadutih aristokratov,

častihlepnih meščanov,

revolucionarjev in vojniki

te velike dobe

še nisem imel v rokah!

Kupite to knjigo takoj!

V upravi „Jutra“

Ljubljana, Prešernova ulica

B.o.s. izvod samo 18 Din Verzan izvod samo 28 Din

Mestni pogrebni zavod.

Brez posebnega obvestila.

Potrni ne zmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vesti, da je naš iskreno ljubljani soprog in oče, gospod

MIHAEL KORBER

kr. notar

v nedeljo, dne 16. oktobra 1927 ob pol 14. uri po dolgi, težki bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 70. letu svoje dobe bogavdano preminul

Pozreb nepozabnega pokojnega se bo vršil v torek, dne 18. oktobra 1927 ob 15. uri iz hiše žalosti, Strossmajerjeva ul. 31 na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša za dušo ka bo darovana dne 19. oktobra 1927 ob 7. uri v stolni in mestni župni cerkvi v Mariboru.

V Mariboru, dne 17. oktobra 1927

10818

Žalujoča soproga in hčerke.

Potrni globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljani soprog, čče in stari oče, gospod

Valentin Šubic

posestnik, podobar in poštni ekspeditor v pok.

danes, dne 17. oktobra ob 3. pop., po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v sredo ob 10. uri iz hiše žalosti na farno pokopališče.

Poljane nad Škofjo Loko, dne 17. oktobra 1927.

Marija, žena,
Ciril, Maks, Ivan, sinovi, Mici, Alojza, hčeri, Dore Gostič, zet,
Mira, Ana, snahi, Branko, Janez, Ivo, Slavko, Marta vnuki
in vnučinja.